ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 12ης Ιουλίου 2001 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-202/98, T-204/98 και T-207/98,

Tate & Lyle plc, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τους R. Fowler, QC, και A. L. Morris, solicitors, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα στην υπόθεση T-202/98,

British Sugar plc, με έδρα το Peterborough (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τους T. Sharpe, QC, D. Jowell, barristers, L. R. Lindsay και A. Nourry, solicitors, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσες στην υπόθεση T-204/98,

Napier Brown & Co. Ltd, με έδρα το Λονδίνο, εκπροσωπούμενη από την D. Guy, solicitor, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσες στην υπόθεση T-207/98,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον K. Wiedner, επικουρούμενος από τον N. Khan, barrister, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως 1999/210/ΕΚ της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση IV/F-3/33.708 — British Sugar plc, υπόθεση IV/F-3/33.709 — Tate & Lyle plc, υπόθεση IV/F-3/33.710 — Napier Brown & Company Ltd, υπόθεση IV/F-3/33.711 — James Budgett Sugars Ltd) (ΕΕ 1999, L 76, σ. 1),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τον P. Mengozzi, Πρόεδρο, τη V. Tiili και τον R. M. Moura Ramos, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 29ης Νοεμβρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Κοινοτικό καθεστώς της αγοράς ζάχαρης και κατάσταση της αγοράς ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία

1 Το κοινοτικό καθεστώς της αγοράς ζάχαρης σκοπεί την υποστήριξη και προστασία της παραγωγής ζάχαρης στην Κοινότητα. Περιλαμβάνει μία κατώτατη τιμή στην οποία ο κοινοτικός παραγωγός θα μπορεί πάντα να πωλεί τη ζάχαρη στις δημόσιες αρχές και μία τιμή κατωφλίου στην οποία η ζάχαρη που δεν έχει υπαχθεί σε ποσοστώσεις μπορεί να εισάγεται από τις τρίτες χώρες.

2 Η στήριξη της κοινοτικής παραγωγής μέσω εγγυημένων τιμών περιορίζεται πάντως στις εθνικές ποσοστώσεις παραγωγής (ποσοστώσεις Α και Β) που χορηγούνται από το Συμβούλιο σε κάθε κράτος μέλος, το οποίο τις κατανέμει στη συνέχεια μεταξύ των παραγωγών του. Η ζάχαρη που εμπίπτει στην ποσόστωση Β υπόκειται, σε σχέση με τη ζάχαρη της ποσοστώσεως Α, σε εισφορά στην υψηλότερη παραγωγή. Η παραχθείσα πλέον των ποσοστώσεων Α και Β ζάχαρη αποκαλείται «ζάχαρη Γ» και δεν μπορεί να πωληθεί εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εκτός αν αποθηκευτεί για δώδεκα μήνες. Στις εκτός Κοινότητας εξαγωγές χορηγούνται, εκτός της ζάχαρης Γ, επιστροφές κατά την εξαγωγή. Το γεγονός ότι η πώληση με επιστροφή είναι, συνήθως, ευνοϊκότερη από την πώληση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο του συστήματος παρεμβάσεως επιτρέπει τη διάθεση των κοινοτικών πλεονασμάτων προς το εξωτερικό της Κοινότητας.

3 Η British Sugar είναι ο μόνος Βρετανός μεταποιητής ζάχαρης που παράγει ζάχαρη από ζαχαρότευτλα, στον οποίο χορηγήθηκε το σύνολο της ποσοστώσεως των βρε-

τανικών ζαχαροτεύτλων ύψους 1 144 000 τόνων. Η Tate & Lyle αγοράζει ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο στις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), την οποία μεταποιεί στη συνέχεια.

4 Η αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία έχει ολιγοπωλιακό χαρακτήρα. Λόγω του καθεστώτος ζάχαρης στην Κοινότητα, η Tate & Lyle έχει πάντως ένα διαρθρωτικό μειονέκτημα σε σχέση με την British Sugar και δεν αμφισβητείται ότι η British Sugar δεσπόζει στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας. Από κοινού, η British Sugar και η Tate & Lyle παράγουν όγκο ζάχαρης περίπου ίσο με τη συνολική ζήτηση ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία.

5 Ένα πρόσθετο στοιχείο που επηρεάζει τον ανταγωνισμό στην αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία είναι η ύπαρξη εμπόρων ζάχαρης. Οι έμποροι ασκούν τη δραστηριότητά τους με δύο τρόπους, είτε για λογαριασμό τους, δηλαδή αγοράζοντας χύμα ζάχαρη από την British Sugar, την Tate & Lyle ή από εισαγωγείς και μεταπωλώντας την, είτε για λογαριασμό τρίτων, δηλαδή ως υπεύθυνοι της συνάψεως παραγγελιών, της τιμολογήσεως στους πελάτες επ' ονόματι του αντιπροσώπου και της εισπράξεως των οφειλών. Στην περίπτωση της εμπορικής δραστηριότητας για λογαριασμό τρίτου, οι διαπραγματεύσεις σε θέματα τιμής και προϋποθέσεων παραδόσεως της ζάχαρης γίνονται απευθείας μεταξύ British Sugar ή Tate & Lyle και του τελικού πελάτη, μολονότι οι έμποροι γνωρίζουν σχεδόν πάντοτε τις συμφωνηθείσες τιμές.

Το ιστορικό της διαφοράς

6 Μεταξύ 1984 και 1986, η British Sugar επιδόθηκε σε πόλεμο τιμών που οδήγησε σε ασυνήθως χαμηλές τιμές στην αγορά της βιομηχανοποιημένης ζάχαρης και της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης. Το 1986, η Napier Brown, που είναι έμπορος ζάχαρης, επανέλαβε την καταγγελία που είχε αρχικώς υποβάλει ενώπιον της Επιτροπής το

1980, καταγγέλλοντας το γεγονός ότι η British Sugar εκμεταλλεύτηκε καταχραστικώς τη δεσπόζουσα θέση της, κατά παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 82 ΕΚ).

7 Στις 8 Ιουλίου 1986, η Επιτροπή απηύθυνε ανακοίνωση αιτιάσεων στην British Sugar καθώς και προσωρινά μέτρα με σκοπό να θέσει τέρμα στην παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης. Στις 5 Αυγούστου 1986, η British Sugar πρότεινε στην Επιτροπή την ανάληψη υποχρεώσεων ως προς τη μελλοντική συμπεριφορά της, την οποία η Επιτροπή δέχθηκε με έγγραφο της 7ης Αυγούστου 1986 (στο εξής: ανάληψη υποχρεώσεων).

8 Η κινηθείσα κατόπιν της καταγγελίας της Napier Brown διαδικασία έληξε με την απόφαση 88/518/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 1988, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 86 της Συνθήκης (IV/30.178 — Napier Brown — British Sugar) (ΕΕ L 284, σ. 41), με την οποία η Επιτροπή διαπίστωνε ότι η British Sugar παρέβη το άρθρο 86 της Συνθήκης και της επέβαλε πρόστιμο.

9 Εν τω μεταξύ, στις 20 Ιουνίου 1986, συναντήθηκαν οι εκπρόσωποι της British Sugar και της Tate & Lyle και η British Sugar ανακοίνωσε το τέλος του πολέμου τιμών στις αγορές της βιομηχανικής ζάχαρης και της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο.

10 Μετά τη συνάντηση αυτή, μέχρι τις 13 Ιουνίου 1990 έγιναν, μεταξύ άλλων, δεκαοκτώ άλλες συναντήσεις αφορώσες τις τιμές της βιομηχανοποιημένης ζάχαρης, στις οποίες μετείχαν επίσης οι εκπρόσωποι της Napier Brown και της James Budgett Sugars, κυρίων εμπόρων ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο (στο εξής: έμποροι). Κατά τις συνατήσεις αυτές, η British Sugar παρείχε πληροφορίες σε όλους τους μετέχοντες σχετικά με τις μελλοντικές της τιμές. Κατά τη διάρκεια μιας από τις συναντήσεις αυτές, η British Sugar διένειμε επίσης στους άλλους μετέχοντες πίνακα των τιμών της για τη βιομηχανοποιημένη ζάχαρη σε σχέση με τους όγκους αγορών.

11 Εξάλλου, μέχρι τις 9 Μαΐου 1990, η Tate & Lyle και η British Sugar συναντήθηκαν οκτώ φορές για να συζητήσουν τις τιμές της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης. Η British Sugar διαβίβασε την κλίμακα τιμών της στην Tate & Lyle τρεις φορές, μία φορά πέντε ημέρες και μία φορά δύο ημέρες πριν από τη θέση τους σε επίσημη κυκλοφορία.

12 Στις 4 Μαΐου 1992, κατόπιν δύο εγγράφων που απηύθυνε η Tate & Lyle στο αγγλικό Office of Fair Trading, στις 16 Ιουλίου 1990 και 29 Αυγούστου 1990, αντίγραφα των οποίων απέστειλε στην Επιτροπή η Tate & Lyle, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία κατά των British Sugar, Tate & Lyle, Napier Brown, James Budgett Sugars και ορισμένων παραγωγών ζάχαρης στην ηπειρωτική Ευρώπη και τους απηύθυνε, στις 12 Ιουνίου 1992, ανακοίνωση αιτιάσεων περί παραβάσεως των άρθρων 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ) και 86 της Συνθήκης.

13 Στις 18 Αυγούστου 1995, η Επιτροπή απηύθυνε στις British Sugar, Tate & Lyle, James Budgett Sugars και Napier Brown δεύτερη ανακοίνωση αιτιάσεων, το περιεχόμενο της οποίας ήταν πιο περιορισμένο από την ανακοίνωση αιτιάσεων της 12ης Ιουνίου 1992 καθόσον αφορούσε μόνον την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

14 Στις 14 Οκτωβρίου 1998, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 1999/210/ΕΚ, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης (υπόθεση IV/F-3/33.708 — British Sugar plc, υπόθεση IV/F-3/33.709 — Tate & Lyle plc, υπόθεση IV/F-3/-33.710 — Napier Brown & Company Ltd, υπόθεση IV/F-3/33.711 — James Budgett Sugars Ltd) (ΕΕ 1999, L 76, σ. 1, στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση). Με την απόφαση αυτή, που απηύθυνε στις British Sugar, Tate & Lyle, James Budgett Sugars και Napier Brown, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι εταιρίες αυτές παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και επέβαλε, μεταξύ άλλων, με το άρθρο 3, πρόστιμο 39,6 εκατομμυρίων ECU στην British Sugar και 7 εκατομμυρίων ECU στην Tate & Lyle για την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, στις αγορές βιομηχανοποιημένης ζάχαρης και λιανικής πωλήσεως ζάχαρης και πρόστιμο 1,8 εκατομμυρίου ECU στη Napier Brown για την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, στην αγορά της βιομηχανοποιημένης ζάχαρης.

Διαδικασία

15 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Δεκεμβρίου 1998, η Tate & Lyle άσκησε την πρωτοκολληθείσα με αριθμό υποθέσεως Τ-202/98 προσφυγή.

16 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 21 Δεκεμβρίου 1998, η British Sugar άσκησε την πρωτοκολληθείσα με αριθμό υποθέσεως Τ-204/98 προσφυγή.

17 Με χωριστό δικόγραφο, που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Ιανουαρίου 1999, η British Sugar υπέβαλε αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, αφενός, για να ανασταλεί η εκτέλεση του άρθρου 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως περί καθορισμού των λεπτομερειών καταβολής του επιβληθέντος προστίμου και, αφετέρου, για να ληφθούν όλα τα προσωρινά μέτρα που είναι αναγκαία ως προς τις προϋποθέσεις καταβολής του εν λόγω προστίμου.

18 Με διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 11ης Οκτωβρίου 2000, η αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων της British Sugar, κατόπιν παραιτήσεώς της, διαγράφηκε από το πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου, σύμφωνα με το άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου επιφυλάχθηκε ως προς τα σχετικά με τη διαδικασία αυτή δικαστικά έξοδα.

19 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 23 Δεκεμβρίου 1998, η Napier Brown άσκησε την πρωτοκολληθείσα με αριθμό υποθέσεως Τ-207/98 προσφυγή.

20 Με διάταξη της 20ής Ιουλίου 2000, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να συνεκδικάσει τις τρεις υποθέσεις για τη διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και για την έκδοση κοινής αποφάσεως.

21 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου 2000.

Αιτήματα των διαδίκων

22 Στην υπόθεση Τ-202/98, η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει το άρθρο 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθόσον την αφορά·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

23 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

24 Στην υπόθεση Τ-204/98, η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση στο σύνολό της ή, επικουρικώς, εν μέρει·

— στην περίπτωση που η προσβαλλομένη απόφαση δεν ακυρωθεί πλήρως ή ακυρωθεί εν μέρει, να ακυρωθούν τα άρθρα 3 και 4 ή να μειωθεί το ύψος του προστίμου·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

25 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

26 Στην υπόθεση Τ-207/98, η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση καθόσον την αφορά·

— να ακυρώσει το πρόστιμο που της έχει επιβληθεί δυνάμει της αποφάσεως ή να μειώσει το ποσό του·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να της επιστρέψει τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε για τη σύσταση εγγυήσεως ενόψει της πληρωμής του προστίμου.

27 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

28 Οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις Τ-204/98 και Τ-207/98 στηρίζουν το κύριο αίτημά τους για την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως σε τρεις λόγους. Πρώτον, οι

προσφεύγουσες φρονούν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη από πλευράς πραγματικών και νομικών περιστατικών, θεωρώντας ότι οι προσαφθείσες πρακτικές συνιστούν συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική και, συγκεκριμένα, εσφαλμένως προσδιόρισε τι συνιστά συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική και εσφαλμένως καθόρισε το αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο των προσαπτομένων πραγματικών περιστατικών. Δεύτερον, οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι τα προσαπτόμενα πραγματικά περιστατικά είχαν ως συνέπεια ένα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα. Τρίτον, η προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-204/98 υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε νομική πλάνη αναλύοντας την προϋπόθεση σχετικά με την επίπτωση που είχε η συμπεριφορά των μετεχόντων στις επίδικες συναντήσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

29 Προς στήριξη του επικουρικού αιτήματός τους ακυρώσεως ως προς το ύψος του προστίμου που τους επεβλήθη, η British Sugar και η Napier Brown προβάλλουν διάφορους λόγους. Συγκεκριμένα, οι προσφεύγουσες αμφισβητούν τον υπολογισμό των εν λόγω προστίμων, ισχυριζόμενες ότι η προσβαλλομένη απόφαση, αφενός, προσβάλλει την αρχή της αναλογικότητας κατά την εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές) και, αφετέρου, δεν έλαβε υπόψη τη διάρθρωση της αγοράς και το οικονομικό πλαίσιο της επικρινομένης συμπεριφοράς. Η προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-204/98 προσθέτει ότι η Επιτροπή παραβίασε ουσιώδεις τύπους παραλείποντας να κρίνει το σύνολο των επιχειρημάτων των μετεχόντων στις επίδικες συναντήσεις, μεταξύ άλλων, καθόσον αφορά τη διαφορετική μεταχείριση σε σχέση με την Tate & Lyle, τον μη σκόπιμο χαρακτήρα της παραβάσεως, την έλλειψη της χρησιμότητας λήψεως οποιουδήποτε πρόσθετου προληπτικού μέτρου και τη συνεργασία της με την Επιτροπή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Τέλος, οι δύο προσφεύγουσες εμμένουν στην άποψη ότι η καθυστέρηση εκ μέρους της Επιτροπής για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως είχε ως συνέπεια την αύξηση του ποσού των προστίμων.

30 Η προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-202/98 αμφισβητεί μόνον το μέρος της αποφάσεως που αφορά τον υπολογισμό του προστίμου. Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλλομένη απόφαση εφαρμόζει εσφαλμένως την ανακοίνωση της Επιτροπής περί μη επιβολής προστίμων ή τη μείωση του ποσού τους στις υποθέσεις που αφορούν συμπράξεις (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση επί της συνεργασίας) και, με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει την έλλειψη αιτιολογίας της αποφάσεως επί του σημείου αυτού.

Επί των λόγων που προεβλήθησαν προς στήριξη του κυρίου αιτήματος ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως τις υποθέσεις T-204/98 και T-207/98

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από πραγματική και νομική πλάνη κατά τον προσδιορισμό του τι συνιστά συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική

— Επιχειρήματα των διαδίκων

31 Η British Sugar και η Napier Brown ισχυρίζονται ότι η προσβαλλομένη απόφαση είναι συνέπεια εσφαλμένης αναλύσεως της Επιτροπής όσον αφορά τόσο τη δομή της αγοράς όσο και τα πραγματικά περιστατικά που επήλθαν μεταξύ 1986 και 1990.

32 Πρώτον, αν η Επιτροπή είχε εκτιμήσει ορθώς τα πραγματικά περιστατικά, θα προέκυπτε ότι οι μετέχοντες στις επίδικες συναντήσεις δεν ενήργησαν συντονισμένα στην αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία. Πράγματι, η αγορά αυτή έχει ιδιαιτερότητες καθόσον, αφενός, η ίδια της η φύση υποχρεώνει τους άλλους παραγωγούς να ακολουθούν την πολιτική τιμών που εφαρμόζει η British Sugar. Αφετέρου, ο νησιωτικός χαρακτήρας της χώρας, αυξάνοντας το κόστος μεταφοράς, επιτρέπει στους Άγγλους παραγωγούς να οφελούνται ενός ελαχίστου επιπέδου εισαγωγών. Συνεπώς, τα χαρακτηριστικά της αγοράς αυτής περιορίζουν φυσικά τον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων που είναι παρούσες στην αγορά αυτή. Περαιτέρω, το Δικαστήριο αναγνώρισε στην απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73 έως 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, Suiker Unie κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1975, σ. 507, στο εξής: απόφαση Suiker Unie), ότι η βιομηχανία ζάχαρης στην Κοινότητα ρυθμίζεται πλήρως κανονιστικώς και το κοινοτικό καθεστώς ζάχαρης αφήνει μόνον έναν συμπληρωματικό τομέα εφαρμογής στους κανόνες ανταγωνισμού. Τέλος, ο ισχυρισμός της Επιτροπής, στην αιτιολογική σκέψη 72 της

προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι μετέχοντες στις επίδικες συναντήσεις συμφώνησαν να αυξήσουν τις τιμές και να μην επεκτείνουν τα μερίδιά τους στην αγορά μέσω μειώσεως των τιμών, απορρίπτεται από το γεγονός ότι το μερίδιο αγοράς της British Sugar καθορίζεται από τις ποσοστώσεις της A και B.

33 Δεύτερον, η British Sugar και η Napier Brown ισχυρίζονται ότι οι επίδικες συναντήσεις έγιναν προκειμένου να τηρηθούν οι αναλήψεις υποχρεώσεων που είχε αναλάβει η British Sugar έναντι της Επιτροπής και να διασφαλιστούν οι έμποροι και η Tate & Lyle ως προς το γεγονός ότι η British Sugar δεν θα υιοθετούσε πλέον επιθετική πολιτική τιμών.

34 Τρίτον, η British Sugar και η Napier Brown ισχυρίζονται ότι δεν έθεσαν σε εφαρμογή καμία συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική υπό την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, εφόσον η συμπεριφορά τους στην αγορά δεν επηρεαζόταν από τις πληροφορίες που είχαν λάβει από τις συναντήσεις αυτές. Η British Sugar, που έχει πρωτοστατήσει σε θέματα τιμών, έκανε απλώς μονομερείς δηλώσεις ως προς τη μελλοντική της πολιτική τιμών. Επιπλέον, οι πληροφορίες αυτές ήταν ήδη γνωστές στην αγορά, εφόσον, εκτός από τη φυσική διαφάνεια της αγοράς, η British Sugar κοινοποιούσε ανεπισήμως, κατά συστηματικό τρόπο, στους πελάτες της τις μεταβολές των τιμών της πριν από τις επίδικες συναντήσεις. Κατά τον τρόπο αυτό, η Tate & Lyle είχε λάβει γνώση των τιμών της British Sugar πριν από την «επίσημη» κοινοποίησή τους στην αγορά, όχι όμως προτού τις πληροφορηθούν οι πελάτες της British Sugar. Εξάλλου, καθόσον ορισμένες συμβάσεις που συνήψε η British Sugar αφορούσαν τους εμπόρους, οι έμποροι αυτοί πληροφορούνταν τις τιμές που εφάρμοζε η British Sugar πριν από τη διεξαγωγή των επιδίκων συναντήσεων.

35 Σύμφωνα με την British Sugar και τη Napier Brown, το γεγονός ότι οι πληροφορίες προσκομίστηκαν μονομερώς από μια επιχείρηση σε μια άλλη δεν αρκεί για να στοιχειοθετήσει παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Πράγματι, για να στοιχειοθετείται εναρμονισμένη πρακτική, η Επιτροπή πρέπει να αποδείξει ότι υπήρξε ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων σχετικά, εν προκειμένω, με τη μελλοντική τους πολιτική τιμών.

36 Η Napier Brown υποστηρίζει επίσης ότι η συμμετοχή της στις συναντήσεις πρέπει να διακριθεί από τη συμμετοχή των παραγωγών ζάχαρης. Πράγματι, η Napier Brown όχι μόνο δεν είναι ανταγωνίστρια, αλλά είναι πελάτης των δύο Βρετανών παραγωγών. Ως πελάτη, την αφορά η πολιτική τιμών των παραγωγών, όπως κάθε άλλο πελάτη. Προκειμένου να εκτιμήσει τις αιτιολογίες που παρείχε χωριστά κάθε μετέχων στις επίδικες συναντήσεις, η Επιτροπή εξέτασε το σύνολο των αιτιολογιών αυτών συνάγοντας ότι, δεδομένου ότι οι μετέχοντες δεν παρείχαν πειστικές εξηγήσεις για την κοινή παρουσία παραγωγών και εμπόρων στις συναντήσεις αυτές, μπορούσε να ενεργήσει ούτως. Εξάλλου, από τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκέντρωσε η Επιτροπή προκύπτει ότι η πρόθεση των εμπόρων ήταν να ανταγωνιστούν όσο το δυνατόν περισσότερο τους παραγωγούς.

37 Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η αγορά είναι πολύ συγκεκριμένη, αντιτάσσει όμως ότι μπορεί ακόμη να υπάρχει ανταγωνισμός σε θέματα τιμών μεταξύ της ελάχιστης τιμής του κοινοτικού καθεστώτος ζάχαρης και των τιμών που αποφασίζει η British Sugar. Η Tate & Lyle και οι έμποροι προσαρμόζουν κατ' ανάγκη τις τιμές τους (price followers), δηλαδή υποχρεούνται να μειώσουν τις τιμές τους εάν η British Sugar μειώσει τις δικές της τιμές, αλλά δεν υποχρεούνται να τις αυξήσουν εάν η British Sugar αυξήσει τις δικές της. Η Tate & Lyle όμως και οι έμποροι αποφάσισαν να μην ανταγωνιστούν την British Sugar ως προς τις τιμές, μολονότι τούτο θα ήταν πιθανόν, και προτίμησαν να ακολουθήσουν μια στρατηγική συνεργασίας που οδηγούσε σε αύξηση των τιμών.

38 Όσον αφορά την ανάληψη υποχρεώσεων, η Επιτροπή αντιτάσσει ότι δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, στις υποχρεώσεις αυτές να συμπεριλαμβάνονται οι διμερείς συναντήσεις μεταξύ British Sugar και Tate & Lyle, στις οποίες δεν είχαν προσκληθεί οι έμποροι. Επιπλέον, οι πρώτες συναντήσεις έγιναν τον Ιούνιο του 1986, ενώ η ανάληψη υποχρεώσεων υποβλήθηκε για πρώτη φορά στην Επιτροπή τον Αύγουστο του ιδίου έτους.

39 Περαιτέρω, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ακόμη και αν οι πρωταγωνιστές της οικείας αγοράς μπορούσαν να πληροφορηθούν τις μέλλουσες προθέσεις της British Sugar σε

θέματα τιμών, παρ' όλ' αυτά οι μετέχοντες στις επίδικες συναντήσεις είχαν λάβει πληροφορίες ταχύτερα και πιο αξιόπιστα απ' ό,τι αν είχαν υποχρεωθεί να παρακολουθούν οι ίδιοι την αγορά. Το αποτέλεσμα είναι ότι, όταν έπρεπε να καθορίσουν τις δικές τους τιμές, είχαν επηρεαστεί από τις αναγγελθείσες από την British Sugar τιμές.

40 Επιπλέον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η ανταλλαγή πληροφοριών δεν συνιστά απαραίτητα παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης σε περίπτωση όπως εν προκειμένω. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ένας επιχειρηματίας παύει να καθορίζει την πολιτική του αυτόνομα αν μετέχει σε τακτικές συναντήσεις κατά τη διάρκεια των οποίων πληροφορείται τις τιμές που ο κύριος ανταγωνιστής του επιδιώκει να επιτύχει υπό συνθήκες που δεν μπορεί να μη λάβει υπόψη τις πληροφορίες αυτές.

41 Όσον αφορά συγκεκριμένα τη Napier Brown, η Επιτροπή τονίζει ότι η εταιρία αυτή αναγνωρίζει ότι η προσβαλλομένη απόφαση παρέχει αποδείξεις εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ British Sugar και Tate & Lyle. Από τη στιγμή όμως που μια επιχείρηση μετέχει σε συνάντηση η οποία έχει αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα, μοιράζεται την ευθύνη του αποτελέσματος της συναντήσεως εκτός αν αποδείξει ότι είχε επισημάνει στους ανταγωνιστές της ότι μετείχε στις συναντήσεις αυτές με οπτική διαφέρουσα της δικής τους (απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, Τ-12/89, Solvay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-907).

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

42 Κατ' αρχάς επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η British Sugar δεν αμφισβητεί ότι μετείχε, μεταξύ 1986 και 1990, στις διμερείς συναντήσεις με την Tate & Lyle και στις πολυμερείς με τους εμπόρους. Η Napier Brown αναγνωρίζει επίσης τη συμμετοχή της στις

πολυμερείς συναντήσεις. Η British Sugar και η Napier Brown αναγνωρίζουν ακόμη ότι οι συναντήσεις αυτές οδήγησαν σε ανακοίνωση τιμών της British Sugar στους άλλους μετέχοντες, μολονότι αμφισβητούν τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή ερμήνευσε την ανακοίνωση αυτή.

43 Επομένως, πρέπει μόνο να εξεταστεί αν οι συναντήσεις αυτές είχαν αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο.

44 Συναφώς, όσο αφορά τη φύση της κοινοτικής αγοράς ζάχαρης, επισημαίνεται ότι, αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζονται η British Sugar και η Napier Brown, με την απόφαση Suiker Unie, το Δικαστήριο, μολονότι αναγνωρίζει ότι το κοινοτικό καθεστώς τείνει να καθιερώσει κατανομή των εθνικών αγορών, επιβεβαιώνει ότι «παραμένει ένα μικρό, αλλά πραγματικό πεδίο εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού» (σκέψη 24). Επιπλέον, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι «οι τιμές που καθορίζονται ή προβλέπονται από το κοινοτικό σύστημα δεν είναι τιμές πωλήσεως σε εμπόρους, επεξεργαστές και καταναλωτές και, συνεπώς, αφήνουν στους παραγωγούς κάποια ελευθερία να προσδιορίσουν αυτοί οι ίδιοι την τιμή στην οποία πωλούν τα προϊόντα τους» (σκέψη 21).

45 Επομένως, ορθώς η Επιτροπή έκρινε ότι ο ανταγωνισμός σε θέματα τιμών είναι ακόμη δυνατός μεταξύ της ελάχιστης τιμής που προβλέπεται στο κοινοτικό σύστημα ζάχαρης και των τιμών που έχει αποφασίσει η British Sugar (αιτιολογικές σκέψεις 86 έως 88 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

46 Εξάλλου, όσον αφορά τον ολιγοπωλιακό χαρακτήρα της αγοράς της ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία, πρέπει να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι, μολονότι σε μια ολιγοπωλιακή αγορά είναι δυνατό κάθε επιχειρηματίας να διαθέτει όλες τις

απαραίτητες πληροφορίες για να αντιλαμβάνεται εκ των υστέρων την εμπορική πολιτική των άλλων, παρ' όλ' αυτά η αβεβαιότητα όσον αφορά τις πολιτικές τιμών που έχουν την πρόθεση να εφαρμόσουν στο μέλλον οι άλλοι έμποροι συνιστά, σε μια τέτοια αγορά, το κυριότερο κίνητρο ανταγωνισμού (αιτιολογική σκέψη 87 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

47 Η British Sugar και η Napier Brown ισχυρίζονται επίσης ότι οι υποχρεώσεις που ανέλαβε η British Sugar έναντι της Επιτροπής επέβαλαν τις επίδικες συναντήσεις, το αντικείμενο των οποίων ήταν εντελώς θεμιτό καθόσον οι συναντήσεις αυτές σκοπούσαν να επανορθώσουν μια προηγούμενη αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορά.

48 Πρέπει κατ' αρχάς να σημειωθεί ότι η ανάληψη υποχρεώσεων προέβλεπε:

«(Γ) Η British Sugar αποδέχεται την αναγκαιότητα ύπαρξης των ζαχαρεμπόρων και θεωρεί χρήσιμη τη λειτουργία την οποία επιτελούν στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Η British Sugar δεν έχει την πρόθεση σήμερα ή στο μέλλον να αναλάβει τυχόν πρακτική καθορισμού τιμών η οποία ενδέχεται με οποιοδήποτε τρόπο να ζημιώσει τη συνεχιζόμενη ύπαρξη των εμπόρων.

Η British Sugar αναλαμβάνει έναντι της Επιτροπής τη δέσμευση ότι θα επιδίδεται σε κανονικές και λογικές πρακτικές καθορισμού των τιμών, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως ληστρικές. Η British Sugar αναγνωρίζει την ανησυχία της Επιτροπής ότι η ανεπαρκής διαφορά μεταξύ της τιμής της για τη βιομηχανική ζάχαρη και της τιμής της για τη ζάχαρη λιανικής πώλησης θα μπορούσε να θεωρηθεί αδικαιολόγητη πρακτική καθορισμού τιμών.»

49 Πρέπει όμως να θεωρηθεί ότι το περιεχόμενο της αναλήψεως αυτών των υποχρεώσεων ουδόλως δικαιολογεί την ανάγκη της British Sugar να συζητεί ή ακόμη και μόνο να πληροφορεί τακτικά τους ανταγωνιστές της για τις προθέσεις της σε θέματα καθορισμού τιμών. Εξάλλου, πρέπει να γίνει δεκτή η παρατήρηση της Επιτροπής ότι αυτή η ανάληψη υποχρεώσεων δύσκολα μπορεί να δικαιολογήσει τις διμερείς συναντήσεις μεταξύ British Sugar και Tate & Lyle, δεδομένου ότι η ανάληψη αυτών των υποχρεώσεων αφορούσε μόνον την καταχρηστική συμπεριφορά έναντι των εμπόρων.

50 Επιπλέον, όπως επισήμανε η Επιτροπή, η British Sugar της υπέβαλε για πρώτη φορά ένα σχέδιο αναλήψεως υποχρεώσεων κατά τη διάρκεια του Αυγούστου 1986, ενώ η πρώτη συνάντηση με την Tate & Lyle είχε γίνει στις 20 Ιουνίου 1986. Ακόμη όμως και αν γίνει δεκτό το γεγονός ότι η British Sugar προέβλεπε τις συνέπειες της έρευνας που διεξήγαγε η Επιτροπή σχετικά με την British Sugar και είχε λάβει γνώση της αιτήσεως λήψεως προσωρινών μέτρων που είχε υποβάλει η Napier Brown, η British Sugar, παρ' όλ' αυτά, δεν ήταν σε θέση να εξηγήσει για ποιον λόγο, υποβάλλοντας το σχέδιο αναλήψεως υποχρεώσεων στην Επιτροπή, δεν ανέφερε ότι είχε αποφασίσει να συναντηθεί με τους ανταγωνιστές της για να θέσει τέλος στην προηγουμένως προσαφθείσα παράβαση.

51 Εξάλλου, αν μόνον η απαίτηση τηρήσεως των αναληφθεισών υποχρεώσεων επέβαλε τις συναντήσεις, οι ανταγωνιστές της British Sugar θα είχαν μπορέσει να την ανταγωνιστούν καθορίζοντας τις τιμές τους σε χαμηλότερο επίπεδο από αυτήν, πράγμα το οποίο δεν έγινε ποτέ.

52 Τέλος, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα ότι η British Sugar δεν είχε κανένα συμφέρον να συντονίσει τη συμπεριφορά της με τη συμπεριφορά των ανταγωνιστών της διότι δεν θα είχε μπορέσει ποτέ να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά. Εν πάση περιπτώσει, η British Sugar είχε συμφέρον να διαθέσει το σύνολο των ποσοστώσεών της παραγωγής στη βρετανική αγορά, πράγμα το οποίο θα μπορούσαν να έχουν εμποδίσει η Tate & Lyle και οι έμποροι.

53 Συνεπώς, ορθώς η Επιτροπή θεώρησε ότι οι συναντήσεις αυτές είχαν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού μέσω του συντονισμού των πολιτικών καθορισμού τιμών.

54 Περαιτέρω, το γεγονός ότι μόνον ένας από τους μετέχοντες στις επίδικες συναντήσεις αποκαλύπτει τις προθέσεις του δεν αρκεί για να αποκλειστεί η ύπαρξη συμπράξεως.

55 Πράγματι, τα κριτήρια συντονισμού και συνεργασίας που δέχεται η νομολογία σε θέματα συμπράξεων, τα οποία δεν απαιτούν την επεξεργασία ενός πραγματικού «σχεδίου», πρέπει να νοηθούν υπό το φως της αντιλήψεως που εμπεριέχεται στις διατάξεις της Συνθήκης περί ανταγωνισμού, σύμφωνα με την οποία κάθε επιχειρηματίας πρέπει να καθορίζει κατά τρόπο αυτοτελή την πολιτική που σκέπτεται να ακολουθήσει στην κοινή αγορά (απόφαση Suiker Unie, σκέψη 173).

56 Είναι μεν αληθές ότι αυτή η απαίτηση της αυτοτέλειας δεν αποκλείει το δικαίωμα των εμπόρων να προσαρμόζονται ευφυώς στη διαπιστωθείσα ή αναμενόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους, εμποδίζει όμως αυστηρά κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ των εμπόρων, που έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα είτε να επηρεάσει τη συμπεριφορά στην αγορά ενός τωρινού ή δυνητικού ανταγωνιστή είτε να αποκαλύψει σ' έναν τέτοιο ανταγωνιστή τη συμπεριφορά που ένας επιχειρηματίας έχει αποφασίσει ή αντιμετωπίζει να τηρήσει ο ίδιος στην αγορά (απόφαση Suiker Unie, σκέψη 174).

57 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι υπήρξαν άμεσες επαφές μεταξύ των τριών προσφευγουσών, μέσω των οποίων η British Sugar πληροφόρησε τους ανταγωνιστές της, Tate & Lyle και Napier Brown, για τη συμπεριφορά που είχε την πρόθεση να υιοθετήσει στην αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία.

58 Επισημαίνεται όμως η διαπίστωση ότι, επ' ευκαιρία της υποθέσεως που οδήγησε στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, T-1/89, Rhône-Poulenc κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. II-867), όπου προσάπτονταν στην προσφεύγουσα ότι μετείχε σε συναντήσεις κατά τις οποίες ανταλλάσσονταν μεταξύ των ανταγωνιστών πληροφορίες σχετικά, μεταξύ άλλων, με τις τιμές που επιθυμούσαν να εφαρμοστούν στην αγορά, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η επιχείρηση, λόγω της συμμετοχής της σε συνάντηση με αντικείμενο αντίθετο προς τον ανταγωνισμό, όχι μόνο επεδίωξε να άρει προληπτικά την αβεβαιότητα σχετικά με τη μελλοντική συμπεριφορά των ανταγωνιστών της, αλλά και πρέπει ασφαλώς να έλαβε υπόψη, άμεσα ή έμμεσα, τις πληροφορίες που συνέλεξε κατά τις συναντήσεις αυτές, για να καθορίσει την πολιτική που θα ακολουθούσε στην αγορά (προαναφερθείσα απόφαση Rhône-Poulenc κατά Επιτροπής, σκέψεις 122 και 123). Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι το συμπέρασμα αυτό ισχύει επίσης όταν, όπως εν προκειμένω, η συμμετοχή μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων σε συναντήσεις με αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο περιορίζεται μόνο στη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τη μελλοντική συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους στην αγορά.

59 Ασφαλώς, η British Sugar και η Napier Brown υποστηρίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις τιμές που προέβλεπε η British Sugar ήταν γνωστές στους πελάτες της Napier Brown πριν από την κοινοποίησή τους στους μετέχοντες στις επίδικες συναντήσεις και ότι, ως εκ τούτου, κατά τις συναντήσεις αυτές, η British Sugar δεν αποκάλυψε στους ανταγωνιστές της πληροφορίες που δεν θα μπορούσαν ήδη να έχουν συλλέξει στην αγορά.

60 Αν υποτεθεί δεδομένο το γεγονός αυτό, δεν ασκεί καμία επιρροή στην παρούσα υπόθεση. Πράγματι, πρώτον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η British Sugar κοινοποίησε προηγουμένως, μεμονωμένα και συστηματικά στους πελάτες της τις τιμές που είχε την πρόθεση να εφαρμόσει, το γεγονός αυτό δεν συνεπάγεται ότι, κατά τον χρόνο εκείνο, αυτές οι τιμές συνιστούσαν αντικειμενικό στοιχείο της αγοράς, άμεσα διαγνώσιμο. Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι οι επίδικες συναντήσεις προηγούνταν της κυκλοφορίας στην αγορά των πληροφοριών που ανακοινώνονταν κατά τις συναντήσεις αυτές. Δεύτερον, η διοργάνωση των επίδικων συναντήσεων επέτρεπε στους μετέχοντες να λαμβάνουν γνώση των πληροφοριών αυτών πιο εύκολα, γρήγορα και άμεσα απ' ό,τι μέσω της αγοράς. Τρίτον, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή στην αιτιο-

λογική σκέψη 72 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η συστηματική συμμετοχή των προσφευγουσών εταιριών στις επίδικες συναντήσεις τους επέτρεπε να δημιουργούν κλίμα αμοιβαίας βεβαιότητας ως προς τις μελλοντικές πολιτικές τους περί καθορισμού τιμών.

61 Ενόψει των προεκτεθέντων, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα της British Sugar και της Napier Brown ότι οι συναντήσεις τους δεν συνιστούν ούτε συμφωνία ούτε εναρμονισμένη πρακτική υπό την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

62 Όσον αφορά το επιχείρημα της Napier Brown ότι δεν ήταν μόνον ανταγωνίστρια, αλλά και πελάτης των παραγωγών, πρέπει να σημειωθεί ότι η Napier Brown σκοπεί με το επιχείρημα αυτό να υποστηρίξει ότι η συμμετοχή της στις συναντήσεις εστερείτο κάθε αντιθέτου προς τον ανταγωνισμό πνεύματος, δεδομένου ότι ως πελάτης είχε ανάγκη να συλλέξει πληροφορίες περί των πολιτικών καθορισμού τιμών των προμηθευτών της και ως έμπορος σκοπούσε στην πραγματικότητα να έχει έντονο ανταγωνισμό με τους παραγωγούς.

63 Συναφώς παρατηρείται ότι η Napier Brown συμμετείχε σε συναντήσεις με αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο και ότι, τουλάχιστον, έδωσε την εντύπωση ότι συμμετείχε για τους ίδιους λόγους με τους λόγους των ανταγωνιστών της.

64 Υπό τις συνθήκες αυτές, στη Napier Brown εναπόκειται να παράσχει αποχρώσες ενδείξεις που να αποδεικνύουν ότι η συμμετοχή της στις επίδικες συναντήσεις εστερείτο οποιουδήποτε πνεύματος αντιβαίνοντος προς τον ανταγωνισμό, αποδεικνύοντας ότι είχε δηλώσει στους ανταγωνιστές της ότι συμμετείχε στις συναντήσεις αυτές για λόγους διαφορετικούς από τους δικούς τους (προαναφερθείσα απόφαση Solvay κατά Επιτροπής, σκέψη 99).

65 Επισημαίνεται όμως ότι τα επιχειρήματα της Napier Brown, που αντλούνται από την ιδιότητά της ως πελάτης, δεν συνιστούν αποχρώσες ενδείξεις που να αποδεικνύουν ότι δεν είχε πνεύμα αντιβαίνον προς τον ανταγωνισμό, καθόσον δεν προβάλλει κανένα στοιχείο για να αποδείξει ότι είχε πληροφορήσει τους ανταγωνιστές της ότι η συμπεριφορά της στην αγορά θα ήταν ανεξάρτητη του περιεχομένου των συναντήσεων.

66 Περαιτέρω, ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι ανταγωνιστές της είχαν πληροφορηθεί σχετικώς, το γεγονός και μόνον ότι είχε λάβει κατά τις συναντήσεις αυτές πληροφορίες αφορώσες τους ανταγωνιστές, πληροφορίες που ένας ανεξάρτητος επιχειρηματίας διαφυλάσσει αυστηρώς ως επιχειρηματικό απόρρητο, αρκεί για να καταδείξει ότι αυτή εμφορούνταν από πνεύμα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό (βλ., υπό την έννοια αυτή, την προαναφερθείσα απόφαση Solvay κατά Επιτροπής, σκέψη 100).

67 Πράγματι, συμμετέχοντας σε μία από τις συναντήσεις αυτές, όλοι γνώριζαν ότι κατά τις επόμενες συναντήσεις ο πιο σημαντικός ανταγωνιστής τους, επικεφαλής της οικείας βιομηχανίας, θα αποκάλυπτε τις μελλοντικές του προθέσεις ως προς τις τιμές. Ανεξαρτήτως κάθε άλλου λόγου για τη συμμετοχή στις συναντήσεις αυτές, υπήρχε τουλάχιστον ένας λόγος που έγκειται στην εξάλειψη εκ των προτέρων της αβεβαιότητας σχετικά με τη μελλοντική συμπεριφορά των ανταγωνιστών. Εξάλλου, χάρη στη συμμετοχή και μόνο στις εν λόγω συναντήσεις, κάθε μετέχων είχε κατ' ανάγκη λάβει υπόψη, άμεσα ή έμμεσα, τις πληροφορίες που είχε συλλέξει κατά τις συναντήσεις αυτές για να καθορίσει την πολιτική που σκοπούσε να ακολουθήσει στην αγορά.

68 Υπό το φως των προεκτεθέντων, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου, που αντλείται από τη μη ύπαρξη αντιθέτου προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματος των επιδίκων συναντήσεων

— Επιχειρήματα των διαδίκων

69 Η British Sugar και η Napier Brown υποστηρίζουν ότι η συμμετοχή τους στις επίδικες συναντήσεις δεν είχε καμία επίπτωση στις τιμές που εφάρμοζαν έναντι των πελατών τους. Επιπλέον, η αύξηση των τιμών κατά την εν λόγω περίοδο δεν υπερέβη ποτέ το 1 % ετησίως. Το στοιχείο αυτό απορρίπτει το συμπέρασμα ότι τέτοιου είδους αυξήσεις τιμών είναι αποτέλεσμα εναρμονισμένης πρακτικής. Εξάλλου, η ανάλυση των τιμών κατά τη διάρκεια της περιόδου που ακολούθησε αφού έπαυσε η επικρινόμενη συμπεριφορά, τον Ιούλιο του 1999, δεν καταδεικνύει καμία ουσιώδη διαφορά. Τούτο προϋποθέτει ότι οι συναντήσεις αυτές δεν είχαν καμία επίπτωση στο επίπεδο των τιμών.

70 Η Επιτροπή δεν αρνείται ότι δεν υφίστανται αρκετά αποδεικτικά στοιχεία για να αποδειχθεί το αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα των προσαπτομένων πραγματικών περιστατικών, ούτως ώστε στην προσβαλλομένη απόφαση επικεντρώνεται μόνο στο αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα της συμπεριφοράς των μετεχόντων στις επίδικες συναντήσεις (αιτιολογικές σκέψεις 75 και 116 έως 118 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Από τη νομολογία προκύπτει σαφώς ότι η συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική παραβαίνουν επίσης το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης αν έχουν ως αντικείμενο (και όχι κατ' ανάγκη ως αποτέλεσμα) τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

71 Το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης απαγορεύει κάθε συμπαιγνία μεταξύ επιχειρήσεων με αντικείμενο ή αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

72 Από τη νομολογία προκύπτει ότι για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης η εκτίμηση των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων των

συμπράξεων παρέλκει όταν προκύπτει, όπως εν προκειμένω, ότι αυτές έχουν ως αντικείμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-142/89, Boël κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-867, σκέψη 89, και T-152/89, ILRO κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1197, σκέψη 32).

73 Ως εκ τούτου, από τη στιγμή που αποδειχθεί η αντίθετη προς τον ανταγωνισμό φύση του αντικειμένου των συναντήσεων, δεν είναι πλέον αναγκαίο να εξακριβωθεί αν η σύμπραξη είχε επίσης αποτελέσματα στην αγορά.

74 Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το αντικείμενο της British Sugar και της Napier Brown.

Επί του τρίτου λόγου, που αντλείται από εσφαλμένη εκτίμηση της επιπτώσεως των επιδίκων συναντήσεων στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών

— Επιχειρήματα των διαδίκων

75 Η British Sugar υποστηρίζει ότι η προσαπτόμενη από την Επιτροπή συμπεριφορά δεν είχε αισθητό αποτέλεσμα στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Συγκεκριμένα, η British Sugar ισχυρίζεται ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν περιλαμβάνει καμία μομφή ως προς τους μετέχοντες στις επίδικες συναντήσεις σχετικά με συμπαιγνία αφορώσα τις εισαγωγές ή τις εξαγωγές. Εξάλλου, η British Sugar δεν είχε κανένα λόγο ούτε κανένα συμφέρον να εμποδίσει τις εισαγωγές καθόσον μπορούσε να διαθέσει τις ποσοστώσεις της A και B στη Μεγάλη Βρετανία. Αντιθέτως, η British Sugar μπόρεσε να αντιμετωπίσει την απειλή που αποτελούσαν οι εισαγωγές για την πραγματοποίηση του θεμιτού στόχου της ακολουθώντας μια πολιτική συνοχής, που έγκειτο στον καθορισμό των τιμών στη Μεγάλη Βρετανία σε επίπεδο τέτοιο ώστε η αποδοτικότητα των πωλήσεων ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία να μην αυξάνει τις εισαγωγές.

76 Σύμφωνα με την British Sugar, κατά πιο ενδεικτικό τρόπο, το κοινοτικό καθεστώς ζάχαρης παροτρύνει την εξαγωγή όχι προς τα άλλα κράτη μέλη, αλλά προς τη διεθνή αγορά μέσω του συστήματος επιστροφών κατά την εξαγωγή. Επομένως, η αλληλοδιείσδυση της αγοράς ζάχαρης της Ευρωπαϊκής Ενώσεως δεν είναι ένας από τους στόχους του καθεστώτος ζάχαρης που προβλέπεται από την κοινή γεωργική πολιτική. Όπως παρατήρησε το Δικαστήριο στην απόφαση Suiker Unie, το καθεστώς ζάχαρης προορίζεται να στεγανοποιήσει τις εθνικές αγορές.

77 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, με την προσβαλλομένη απόφαση, καταδεικνύει ότι η συμφωνία και/ή η εναρμονισμένη πρακτική μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών υπό την έννοια του άρθρου 85 της Συνθήκης. Περαιτέρω, δεν χρειάζεται η επικρινόμενη συμπεριφορά να έχει επηρεάσει πράγματι αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Αρκεί να αποδεικνύεται ότι η συμπεριφορά αυτή είναι ικανή να έχει τέτοιο αποτέλεσμα. Εν προκειμένω, είναι προφανές ότι η αγορά είναι ανοιχτή στις εισαγωγές κατά το μέτρο που η ίδια η British Sugar μπόρεσε να επιλέξει πολιτική καθορισμού τιμών με σκοπό να τις εμποδίσει.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

78 Κατά πάγια νομολογία, συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων, ή εναρμονισμένη πρακτική, για να μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών ή πραγματικών στοιχείων, να επιτρέπει να συναχθεί με αρκετή βεβαιότητα ότι μπορεί να ασκήσει επιρροή, άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, επί των εμπορικών ρευμάτων μεταξύ κρατών μελών, κατά τρόπο που θα μπορούσε να βλάψει την επίτευξη των στόχων μιας ενιαίας αγοράς μεταξύ κρατών μελών (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1969, 5/69, Völk, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 91, σκέψη 5, της 29ης Οκτωβρίου 1980, 209/78 έως 215/78 και 218/78, van Landewick κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 207, σκέψη 171, και της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö, Συλλογή 1993, σ. I-1307, σκέψη 143· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 1997, Τ-213/95 και Τ-18/96, SCK και FNK κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1739, σκέψη 175, και της 8ης Οκτωβρίου 1996, Τ-24/93 έως Τ-26/93 και Τ-28/93, Compagnie maritime belge transports κ.λπ. κατά

Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1201, σκέψη 201). Κατά τον τρόπο αυτό, δεν απαιτείται η επικρινόμενη συμπεριφορά να επηρεάζει πράγματι αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αρκεί να αποδεικνύεται ότι η συμπεριφορά αυτή είναι ικανή να έχει τέτοιο αποτέλεσμα (απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Φεβρουαρίου 1995, T-29/92, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-289, σκέψη 235).

79 Εξάλλου, το γεγονός ότι μια σύμπραξη έχει ως αντικείμενο αποκλειστικά τη διάθεση προϊόντων στο εμπόριο σ' ένα μόνον κράτος μέλος δεν αρκεί για να αποκλειστεί η δυνατότητα επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών. Επομένως, εφόσον πρόκειται για μια αγορά η οποία είναι ανοικτή στις εισαγωγές, τα μέλη μιας εθνικής συμπράξεως περί τιμών δεν μπορούν να διατηρήσουν το μερίδιό τους στην αγορά παρά μόνον εάν προστατεύονται κατά του ανταγωνισμού από το εξωτερικό (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1989, 246/86, Belasco κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 2117, σκέψεις 33 και 34).

80 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία είναι ανοικτή στις εισαγωγές, τούτο δε παρά το γεγονός ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση της αγοράς ζάχαρης και το κόστος μεταφοράς συμβάλλουν στο να καθιστούν δυσχερέστερες τις εισαγωγές.

81 Εξάλλου, από την προσβαλλομένη απόφαση και από το σύνολο του φακέλου της υποθέσεως προκύπτει ότι μια από τις σπουδαιότερες μέριμνες της British Sugar και της Tate & Lyle ήταν ο περιορισμός του επιπέδου εισαγωγών στο μέτρο που οι εισαγωγές αυτές δεν τους επέτρεπαν να διαθέσουν την παραγωγή τους στο εσωτερικό της εγχώριας αγοράς (αιτιολογικές σκέψεις 16 και 17 της προσβαλλομένης αποφάσως). Πράγματι, αφενός, η ίδια η British Sugar δήλωσε ότι είχε επίτηδες υιοθετήσει, κατά την περίοδο αναφοράς, πολιτική τιμών με σκοπό να εμποδίσει τις εισαγωγές, εφόσον η προτεραιότητά της ήταν η διάθεση του συνόλου των ποσοστώσεών της Α και Β στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας (δικόγραφο προσφυγής, σημεία 257 και 258). Αφετέρου, από την αιτιολογική σκέψη 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Tate & Lyle είχε ενεργώς εφαρμόσει, κατά την περίοδο αναφοράς, πολιτική με σκοπό τη μείωση του κινδύνου αυξήσεως του επιπέδου εισαγωγών.

82 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή δεν έκρινε εσφαλμένως ότι η επίδικη σύμπραξη, η οποία κάλυπτε το σύνολο σχεδόν της εθνικής επικράτειας και η οποία είχε τεθεί σε εφαρμογή από επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουσες το 90 % περίπου της οικείας αγοράς, ήταν ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

83 Η British Sugar προβάλλει ότι το δυνητικό αποτέλεσμα στα εμπορικά ρεύματα μεταξύ κρατών μελών δεν ήταν αισθητό.

84 Συναφώς, η νομολογία έχει αναγνωρίσει ότι η Επιτροπή δεν έχει υποχρέωση να αποδείξει ότι συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική έχει αισθητή επιρροή στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Συγκεκριμένα, το μόνο που απαιτεί το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης είναι οι συμφωνίες και οι εναρμονισμένες πρακτικές που περιορίζουν τον ανταγωνισμό να είναι ικανές να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών (απόφαση το Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, Τ-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1711, σκέψη 279).

85 Ενόψει των προεκτεθέντων, ορθώς η Επιτροπή έκρινε ότι η επικρινόμενη σύμπραξη ήταν ικανή να ασκήσει επιρροή στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.

86 Επομένως, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί των λόγων ακυρώσεως που προεβλήθησαν προς στήριξη του επικουρικού αιτήματος ακυρώσεως στις υποθέσεις T-204/98 και T-207/98 σχετικά με το ύψος του προστίμου

Επί του λόγου ακυρώσεως σχετικά με την αναλογικότητα των προστίμων και την εκτίμηση της δομής της αγοράς

— Επιχειρήματα των διαδίκων

87 Η British Sugar και η Napier Brown υποστηρίζουν ότι, καθορίζοντας το πρόστιμο, η Επιτροπή δεν τήρησε ούτε την αρχή της αναλογικότητας, ούτε έλαβε υπόψη τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των προβαλλομένων παραβιάσεων σε θέματα ανταγωνισμού, κατά παράβαση των κατευθυντηρίων γραμμών. Η Επιτροπή παραβίασε επίσης το κοινοτικό δίκαιο μη λαμβάνοντας υπόψη το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με το κοινοτικό καθεστώς ζάχαρης και το οικονομικό πλαίσιο εντός του οποίου εμπίπτει κάθε προβαλλομένη παράβαση.

88 Όσον αφορά την προσβολή της αρχής της αναλογικότητας, η British Sugar και η Napier Brown παρατηρούν ότι, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, μια σοβαρή παράβαση χαρακτηρίζεται από αυστηρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού, η επίπτωση των οποίων στην αγορά είναι ευρύτερη απ' ό,τι στην περίπτωση λιγότερο σοβαρών παραβάσεων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση όμως, η Επιτροπή απλώς περιέγραψε ότι η συμπεριφορά των μετεχόντων στις επίδικες συναντήσεις συνίστατο στο να συναντώνται περιοδικώς, αλλά δεν διαπίστωσε σύμπραξη με σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού, ούτε καν αυστηρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού. Επιπλέον, οι δύο αυτές προσφεύγουσες τονίζουν ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 193 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η προσαπτομένη παράβαση δεν είχε πραγματικό αποτέλεσμα ούτε επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στην οικεία αγορά. Το μόνο στοιχείο που μπορεί να κατατάξει την προσαπτόμενη συμπεριφορά στην κατηγορία των σοβαρών παραβάσεων είναι το γεγονός ότι πρόκειται για οριζόντιους περιορισμούς παρά κάθετους. Συναφώς, οι δύο αυτές προσφεύγουσες τονίζουν, αφενός, ότι οι έμποροι μετείχαν στις συναντήσεις ως πελάτες των παραγωγών ζάχαρης και, αφετέρου, ότι, μολονότι οι κατευ-

θυντήριες γραμμές ορίζουν ότι οι «ελαφρές» παραβάσεις είναι συνήθως κάθετοι περιορισμοί, κατ' αρχήν, οριζόντιος περιορισμός ο οποίος δεν είχε επίπτωση στην αγορά και περιορίστηκε σε ένα τμήμα κράτους μέλους πρέπει παρ' όλ' αυτά να καταταγεί ως ελαφρά παράβαση.

89 Η British Sugar αμφισβητεί επίσης την προσαύξηση του ποσού του προστίμου λόγω του γεγονότος ότι η διάρκεια της παραβάσεως χαρακτηρίστηκε ως μέτρια. Συγκεκριμένα, προσαύξηση 40 % είναι υπερβολική αν θεωρηθεί ότι, εφόσον δεν υπήρξαν αποτελέσματα στην αγορά, η διάρκεια της παραβάσεως δεν επέδρασε στην έκταση της ζημίας που επήλθε στους κοινοτικούς στόχους που επιδιώκουν οι κανόνες περί ανταγωνισμού της Συνθήκης.

90 Τέλος, η British Sugar αμφισβητεί την προσαύξηση του ποσού βάσεως του προστίμου λόγω επιβαρυντικών περιστάσεων. Σύμφωνα με την British Sugar η έννοια των επιβαρυντικών περιστάσεων, που θεσπίστηκε με τις κατευθυντήριες γραμμές, δεν συνάδει προς τον κανονισμό 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), δυνάμει του οποίου αυτό το είδος περιστάσεων πρέπει να αξιολογείται κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως.

91 Η Napier Brown υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, επιβάλλοντας πρόστιμα, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε οικείας επιχειρήσεως. Συναφώς, η Napier Brown τονίζει ότι η ίδια η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 198 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δηλώνει ρητώς ότι η επίδραση της Napier Brown και της James Budgett Sugars στην επίδικη αγορά, και επομένως η δυνατότητα για αυτές τις επιχειρήσεις να ασκήσουν στην αγορά αυτή οποιαδήποτε εξουσία, είναι περιορισμένη.

92 Όσον αφορά την αξιολόγηση της αγοράς, η British Sugar και η Napier Brown ισχυρίζονται ότι το Δικαστήριο αναγνώρισε στην υπόθεση Suiker Unie ότι η Επιτροπή δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που προ-

καλούνται από την κοινή οργάνωση της αγοράς της ζάχαρης (σκέψεις 612 έως 621). Εξάλλου, το Δικαστήριο έκρινε ότι, λόγω της πολύ περιορισμένης αυτονομίας που αφήνει στους επιχειρηματίες το κοινοτικό καθεστώς ζάχαρης, η συμπεριφορά των επιχειρηματιών αυτών δεν πρέπει να κρίνεται με την ίδια αυστηρότητα. Σύμφωνα με την British Sugar και τη Napier Brown, η απόφαση Suiker Unie προτείνει ότι η Επιτροπή πρέπει να αξιολογεί τα πραγματικά αποτελέσματα της αντίθετης προς τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς υπό το φως του νομοθετικού και οικονομικού πλαισίου. Η αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία είναι τέτοιου είδους ώστε κάθε αποτέλεσμα στην αγορά μπορεί να είναι μόνον πολύ περιορισμένο. Το στοιχείο αυτό οδηγεί μάλλον σε μείωση παρά σε επιδείνωση της κυρώσεως της επικρινόμενης συμπεριφοράς, καθόσον περιορίζει τα αποτελέσματά της στην αγορά και, συγκεκριμένα, στους πελάτες και τους καταναλωτές.

93 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι ο κανονισμός 17 της επιτρέπει να επιβάλλει πρόστιμα μέχρι 1 εκατομμύριο ECU ή μέχρι το 10 % του κύκλου εργασιών της οικείας επιχειρήσεως, σε σχέση με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως. Στην προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα δύο αυτά κριτήρια για να καθορίσει ένα βασικό πρόστιμο, το οποίο προσαυξάνει ή μειώνει ανάλογα με τις επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις.

94 Η Επιτροπή ισχυρίζεται επίσης ότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν έχουν άμεση σχέση με την προσβαλλομένη απόφαση, η οποία ούτε καν τις αναφέρει. Εν πάση περιπτώσει το κείμενο των κατευθυντηρίων γραμμών διευκρινίζει σαφώς ότι οι γραμμές αυτές σκοπούν την παροχή ενδείξεων ως προς την ακολουθούμενη από την Επιτροπή προσέγγιση για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, αλλά δεν παρέχουν αυτόματη μέθοδο υπολογισμού του προστίμου που θα επιβληθεί σε μια συγκεκριμένη περίπτωση. Τα παραδείγματα που παρέχουν οι κατευθυντήριες γραμμές είναι ενδεικτικά και έπονται των ενδείξεων «μπορεί να είναι», «εμπίπτουν τις περισσότερες φορές» ή «πρόκειται κατά βάση».

95 Τα παραδείγματα των «πολύ σοβαρών» παραβάσεων περιλαμβάνουν «οριζόντιους περιορισμούς τύπου "συνασπισμών επιχειρήσεων (καρτέλ)" τιμών και επιμερισμού των αγορών βάσει ποσοστώσεων», που εμπίπτουν ασφαλώς στο πεδίο του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Στην προκειμένη περίπτωση, οι παραβάσεις είναι οριζόντιες διότι οι έμποροι είναι επίσης ανταγωνιστές και όχι μόνον πελάτες της British Sugar, η δε σχέση μεταξύ British Sugar και Tate & Lyle ήταν μόνον οριζόντιου τύπου.

96 Εξάλλου, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι έλαβε υπόψη τη μη ύπαρξη αποτελέσματος στην αγορά όταν έκρινε ως «σοβαρές» τις παραβάσεις. Περαιτέρω, η μνεία, στις κατευθυντήριες γραμμές, της μη εφαρμογής συμφωνιών ή πρακτικών που συνιστούν παράβαση έχει σκοπό να καλύψει τις καταστάσεις όπου ένα μέρος αποσύρεται από ένα καρτέλ και όχι την περίπτωση που η επικρινόμενη συμπεριφορά δεν είχε αποτέλεσμα στην αγορά.

97 Τέλος, σύμφωνα με την Επιτροπή, στην υπόθεση που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως Suiker Unie, η διάκριση μεταξύ αντικειμένου και αποτελέσματος σύμφωνα με το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης δεν ασκεί επιρροή. Τούτο εξηγεί γιατί στην απόφαση αυτή το Δικαστήριο μνημόνευσε τα αποτελέσματα στους χρήστες και τους καταναλωτές. Στην παρούσα υπόθεση, αντιθέτως, η απόφαση της Επιτροπής δεν στηρίζεται στα αποτελέσματα επί της αγοράς αλλά απλώς καταδεικνύει το αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο της συμπράξεως.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

98 Σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει πρόστιμα 1 000 ευρώ τουλάχιστον και 1 εκατομμυρίου ευρώ το μέγιστον, το δε τελευταίο αυτό ποσό μπορεί να φθάσει το 10 % του πραγματοποιηθέντος κύκλου εργασιών κατά τη διάρκεια της προηγουμένης οικονομικής χρήσεως από κάθε μία από τις επιχειρήσεις που μετείχαν στην παράβαση. Για να καθοριστεί το ύψος του προστίμου εντός των ορίων αυτών, η εν λόγω διάταξη επιβάλλει να ληφθεί υπόψη η βαρύτητα και η διάρκεια της παραβάσεως.

99 Κατά πάγια νομολογία, το ύψος του προστίμου πρέπει να κλιμακώνεται σε συνάρτηση προς τις περιστάσεις υπό τις οποίες διαπράχθηκε η παράβαση και προς τη βαρύτητά της, η δε εκτίμηση της βαρύτητας της παραβάσεως, προς τον σκοπό του καθορισμού του ύψους του προστίμου, πρέπει να γίνεται λαμβανομένης υπόψη ιδίως της φύσεως των περιορισμών που επιβάλλονται στον ανταγωνισμό (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Ιουλίου 1994, Τ-77/92, Parker Pen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-549, σκέψη 92).

100 Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι η εξουσία της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα στις επιχειρήσεις που, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 1, ή του άρθρου 86 της Συνθήκης, συνιστά ένα από τα μέσα που έχουν δοθεί στην Επιτροπή, για να μπορεί να εκπληρώνει την αποστολή επιβλέψεως, που της έχει ανατεθεί από το κοινοτικό δίκαιο. Η αποστολή αυτή περιλαμβάνει, βεβαίως, το έργο της διώξεως και καταστολής των ατομικών παραβάσεων, περιλαμβάνει όμως, επίσης, και το καθήκον ασκήσεως μιας γενικής πολιτικής με στόχο την εφαρμογή στον τομέα του ανταγωνισμού των αρχών που καθορίζονται στη Συνθήκη και τον προσανατολισμό της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων προς αυτή την κατεύθυνση (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 105).

101 Επομένως, για να εκτιμήσει τη σοβαρότητα της παραβάσεως προκειμένου να καθορίσει το ποσό του προστίμου, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον τα συγκεκριμένα περιστατικά της υποθέσεως, αλλά και το πλαίσιο, εντός του οποίου τοποθετείται η παράβαση, πρέπει δε να μεριμνά ώστε οι ενέργειές της να έχουν προληπτικό αποτέλεσμα κυρίως για τις μορφές παραβάσεων που είναι ιδιαίτερα επιβλαβείς για την πραγμάτωση των στόχων της Κοινότητας (προαναφερθείσα απόφαση Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 106).

102 Όσον αφορά όμως την αναλογικότητα των επιβληθέντων προστίμων, οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις T-204/98 και T-207/98 ισχυρίζονται κατ' ουσίαν ότι ο δυσανάλογος χαρακτήρας των προστίμων είναι η συνέπεια του χαρακτηρισμού της παραβάσεως ως «σοβαρής». Συγκεκριμένα, η επιχειρηματολογία τους μπορεί να συνοψιστεί υπό την έννοια ότι, ενόψει των κατευθυντηρίων γραμμών, η σύμπραξή τους, μολονότι ήταν οριζόντιου τύπου, πρέπει να χαρακτηριστεί ως «μη σοβαρή» λόγω του ότι δεν υπάρχουν στην αγορά ουσιώδη αποτελέσματα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό.

103 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση, αφενός, ότι η επικρινόμενη σύμπραξη πρέπει να θεωρηθεί ως οριζόντια, στο μέτρο που οι έμποροι μετείχαν σ' αυτή ως ανταγωνιστές των παραγωγών και, αφετέρου, η σύμπραξη αφορούσε τον καθορισμό των τιμών. Τέτοιου είδους σύμπραξη όμως θεωρήθηκε πάντοτε ως ιδιαίτερα επιζήμια και χαρακτηρίζεται ως «πολύ σοβαρή» στις κατευθυντήριες γραμμές. Επιπλέον, όπως η Επιτροπή τονίζει στα έγγραφά της, ο χαρακτηρισμός της εν λόγω συμπράξεως ως «σοβαρής», λόγω της περιορισμένης επιπτώσεώς της στην αγορά αντιπροσωπεύει

ήδη έναν μετριοπαθέστερο χαρακτηρισμό σε σχέση με τα κριτήρια που συνήθως εφαρμόζονται κατά τον καθορισμό των προστίμων σε περίπτωση καρτέλ τιμών τα οποία έπρεπε να την οδηγήσουν στον χαρακτηρισμό της συμπράξεως ως πολύ σοβαρής.

104 Όσον αφορά την προβληθείσα από την British Sugar αιτίαση σχετικά με την αναλογικότητα της αυξήσεως του προστίμου σε σχέση με τη διάρκεια της παραβάσεως, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 15, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 17 προβλέπει ότι, «κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, εκτός από τη σοβαρότητα της παραβάσεως και η διάρκειά της». Επομένως, η διάρκεια της παραβάσεως συνιστά, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, ένα από τα στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό του ύψους της χρηματικής ποινής που πρέπει να επιβληθεί στις επιχειρήσεις που διέπραξαν παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουλίου 1994, Τ-43/90, Dunlop Slazenger κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-441, σκέψη 154). Επομένως, ορθώς η Επιτροπή προέβη, κατά τον καθορισμό των επιβληθέντων προστίμων, στην εκτίμηση της διάρκειας της παραβάσεως.

105 Στην εκτίμηση αυτή, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι βρισκόταν ενώπιον παραβάσεως μέτριας διάρκειας και, συνεπώς, προσαύξησε περίπου κατά 40 % το ποσό που ελήφθη υπόψη σε σχέση με τη βαρύτητα της παραβάσεως. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, κατά τον καθορισμό του ύψους κάθε προστίμου, η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υποχρεούται να εφαρμόζει προς τούτο κάποιο συγκεκριμένο μαθηματικό τύπο (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, Τ-150/89, Martinelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψη 59, και της 14ης Μαΐου 1998, Τ-352/94, Mo och Domsjö κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1989, σκέψη 268, που επιβεβαιώθηκε κατ' αναίρεση με την απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-283/98 P, Mo och Domsjö κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9855, σκέψη 45).

106 Ωστόσο, στον κοινοτικό δικαστή εναπόκειται ο έλεγχος της αναλογικότητας του ποσού του επιβληθέντος προστίμου σε σχέση με τη διάρκεια και τα άλλα στοιχεία που μπορούν να επηρεάσουν την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως (βλ.,

συναφώς, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Οκτωβρίου 1997, T-229/94, Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1689, σκέψη 127). Συναφώς, δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτή η άποψη της British Sugar ότι η Επιτροπή μπορούσε να προβεί σε προσαύξηση του προστίμου ανάλογα με τη διάρκεια της παραβάσεως μόνον αν, και στο μέτρο που, υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ της διάρκειας και της σημαντικής ζημίας που προκλήθηκε στους κοινοτικούς στόχους των κανόνων ανταγωνισμού, σχέση η οποία αποκλείεται αν η παράβαση δεν είχε συνέπειες στην αγορά. Αντιθέτως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η επίπτωση της διάρκειας της παραβάσεως στον υπολογισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να εκτιμάται επίσης σε σχέση με τα άλλα στοιχεία που χαρακτηρίζουν την εν λόγω παράβαση (βλ., συναφώς, την προαναφερθείσα απόφαση Dunlop Slazenger κατά Επιτροπής, σκέψη 178). Πρέπει να θεωρηθεί ότι, εν προκειμένω, η προσαύξηση 40 % που εφάρμοσε η Επιτροπή στο υπολογισθέν ποσό σε σχέση με τη σοβαρότητα της παραβάσεως δεν είναι δυσανάλογη.

107 Το επιχείρημα της British Sugar ότι η έννοια των επιβαρυντικών περιστάσεων που περιλαμβάνεται στις κατευθυντήριες γραμμές αντίκειται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, στερείται επίσης κάθε ερείσματος.

108 Πρώτον, πρέπει να εξεταστούν οι κρίσιμες για την υπόθεση διατάξεις των κατευθυντηρίων γραμμών. Το σημείο 1 Α ορίζει ότι «για να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παραβάσεως πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της ίδιας της παραβάσεως, ο πραγματικός της αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατόν να εκτιμηθεί, καθώς και η έκταση της γεωγραφικής αγοράς αναφοράς». Το σημείο 2, με τον τίτλο επιβαρυντικές περιστάσεις, περιλαμβάνει έναν μη εξαντλητικό κατάλογο των περιστάσεων που μπορούν να οδηγήσουν σε προσαύξηση του βασικού ποσού υπολογιζομένου ανάλογα με τη βαρύτητα και τη διάρκεια της παραβάσεως, όπως η υποτροπή, η άρνηση συνεργασίας, η προτροπή για την παράβαση, η επιβολή αντιποίνων και η αναγκαιότητα να ληφθεί υπόψη το ύψος του αθέμιτου οφέλους που προσκομίστηκε χάρη στην παράβαση.

109 Από τις προαναφερθείσες όμως ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι η αξιολόγηση της βαρύτητας της παραβάσεως πραγματοποιείται σε δύο στάδια. Σε ένα πρώτο στάδιο, η βαρύτητα εκτιμάται μόνο σε σχέση με τα χαρακτηριστικά στοιχεία της παραβά-

σεως όπως η φύση της παραβάσεως και η επίπτωσή της στην αγορά και, σε ένα δεύτερο στάδιο, η αξιολόγηση της παραβάσεως διαμορφώνεται σε σχέση με τις περιστάσεις που χαρακτηρίζουν την εν λόγω επιχείρηση, πράγμα το οποίο οδηγεί εξάλλου την Επιτροπή να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον τις ενδεχόμενες επιβαρυντικές περιστάσεις αλλά, ενδεχομένως, και τις ελαφρυντικές περιστάσεις (βλ. σημείο 3 των κατευθυντηρίων γραμμών). Το διάβημα αυτό, όχι μόνο δεν αντίκειται στο γράμμα και στο πνεύμα του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 αλλά επιτρέπει, στο πλαίσιο ιδίως των παραβάσεων, τις οποίες έχουν διαπράξει διάφορες επιχειρήσεις, να λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως ο διαφορετικός ρόλος κάθε επιχειρήσεως και η συμπεριφορά της έναντι της Επιτροπής κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

110 Δεύτερον, όσον αφορά την αναλογικότητα της προσαυξήσεως που εφαρμόστηκε στο επιβληθέν στην British Sugar πρόστιμο σε σχέση με τις επιβαρυντικές περιστάσεις, διαπιστώνεται ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων που προέβαλε η Επιτροπή στα σημεία 207 έως 209 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προσαύξηση 75 % δεν μπορεί να θεωρηθεί δυσανάλογη.

111 Τέλος, όσον αφορά τις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας στην υπόθεση Τ-207/98, ότι η Επιτροπή δεν διέκρινε επαρκώς τον ρόλο των εμπόρων από τον ρόλο των παραγωγών, πρέπει να σημειωθεί ότι στην αιτιολογική σκέψη 195 της προσβαλλομένης αποφάσεως η Επιτροπή αναγνωρίζει σαφώς ότι πρέπει να γίνει σαφής διάκριση ανάλογα με τη συμμετοχή καθενός στην παράβαση. Ο ισχυρισμός αυτός αντανακλάται στην αιτιολογική σκέψη 198 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπου η Επιτροπή καθορίζει το πρόστιμο των εμπόρων έχοντας λάβει υπόψη τον περιορισμένο ρόλο τους.

112 Το επιχείρημα που προέβαλε η British Sugar και η Tate & Lyle όσον αφορά τον φερόμενο ως δυσανάλογο χαρακτήρα του προστίμου πρέπει επομένως να απορριφθεί.

113 Όσον αφορά την αιτίαση σχετικά με το ότι δεν ελήφθη υπόψη η δομή της οικείας αγοράς, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση Suiker Unie, θεωρεί ότι το

κανονιστικό και οικονομικό πλαίσιο στην αγορά ζάχαρης μπορεί να δικαιολογήσει λιγότερο αυστηρή αντιμετώπιση των ενδεχομένως αντιθέτων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών. Ωστόσο, η Επιτροπή ορθώς επισήμανε ότι οι συμπράξεις που αποτελούν το αντικείμενο της αποφάσεως Suiker Unie δεν αφορούν αύξηση των τιμών αλλά τον επιμερισμό των αγορών βάσει ορισμένων ποσοστώσεων. Περαιτέρω, το ίδιο το Δικαστήριο στην απόφαση Suiker Unie τόνισε ότι, σε περίπτωση συμπράξεως σχετικά με τον καθορισμό τιμών, θα είχε κρίνει άλλως. Το Δικαστήριο προσθέτει συναφώς ότι «η ζημία που μπορούσε να επιφέρει η επιτιμώμενη συμπεριφορά στις βιομηχανίες επεξεργασίας ή στους καταναλωτές ήταν περιορισμένη, δεδομένου ότι η ίδια η Επιτροπή δεν κατηγόρησε τις ενδιαφερόμενες ότι προέβησαν κατά τρόπο εναρμονισμένο ή καταχρηστικό στο ύψος των τιμών, τα δε εμπόδια που επιβλήθηκαν στην ελεύθερη εκλογή του προμηθευτή χάρη στην κατάτμηση των αγορών, μολονότι είναι αξιοκατάκριτη, βαρύνει λιγότερο όταν πρόκειται για προϊόν πολύ ομοιογενές, όπως είναι η ζάχαρη» (σκέψη 621). Εφόσον στην παρούσα υπόθεση πρόκειται ακριβώς για σύμπραξη σχετικά με τον καθορισμό τιμών, η Επιτροπή δικαίως δεν συντάχθηκε με τις κρίσεις της αποφάσεως Suiker Unie.

114 Επομένως, συνάγεται ότι και η αιτίαση που αφορά το ότι δεν ελήφθη υπόψη η δομή της αγοράς, εντός της οποίας εμπίπτουν οι παραβάσεις, πρέπει να απορριφθεί.

115 Συνεπώς, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του λόγου ακυρώσεως σχετικά με τη φερομένη προσβολή της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως

— Επιχειρήματα των διαδίκων

116 Η British Sugar φρονεί ότι το πρόστιμο των 18 εκατομμυρίων ECU που της επιβλήθηκε οφείλεται μάλλον στη θέση της στην αγορά παρά στη σοβαρότητα της

παραβάσεως. Το ύψος του ποσού αυτού πλησιάζει το ανώτατο όριο που προβλέπεται για τις παραβάσεις σε θέματα ανταγωνισμού. Ωστόσο, στην Tate & Lyle, μολονότι έχει θέση στην αγορά ανάλογη με τη θέση της British Sugar, επιβλήθηκε πρόστιμο μόνον 10 εκατομμυρίων ECU.

117 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι η British Sugar πρωτοστατούσε στον συντονισμό των τιμών και ότι, χωρίς αυτήν, δεν θα είχε υπάρξει σύμπραξη.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

118 Κατά πάγια νομολογία, για να υπάρχει παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, πρέπει να έχουν αντιμετωπιστεί κατά τρόπο διαφορετικό καταστάσεις παρεμφερείς (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσα απόφαση Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψη 295).

119 Εν προκειμένω όμως επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι διαφορές μεταξύ της καταστάσεως της British Sugar και της Tate & Lyle, τις οποίες τόνισε η Επιτροπή, αρκούν για να δικαιολογηθεί η διαφορετική μεταχείριση των δύο αυτών επιχειρήσεων.

120 Συνομολογείται ότι οι προσαπτόμενες συναντήσεις άρχισαν και οργανώθηκαν κατόπιν πρωτοβουλίας της British Sugar και συνομολογείται επίσης ότι, κατά τις εν λόγω συναντήσεις, η British Sugar πληροφορούσε τους ανταγωνιστές της για την πολιτική της σε θέματα τιμών. Περαιτέρω, η British Sugar δεν προέβαλε κανένα στοιχείο που να αντικρούει τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η Επιτροπή για να αποδείξει τον ενεργό και κύριο λόγο που έπαιξε η British Sugar στη σύμπραξη, αλλά απλώς αμφισβήτησε τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συμπράξεως αυτής.

121 Επομένως, αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως σχετικά με τη φερόμενη έλλειψη σκοπιμότητας κατά την επέλευση των προσαπτομένων πραγματικών περιστατικών

— Επιχειρήματα των διαδίκων

122 Η British Sugar ισχυρίζεται ότι, κατά τον καθορισμό του προστίμου, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το ότι δεν υπήρχε σκοπιμότητα κατά την επέλευση των προσαπτομένων πραγματικών περιστατικών.

123 Συγκεκριμένα, η British Sugar, προσπαθώντας να τηρήσει τις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει και να διασφαλίσει ότι οι σχέσεις της με τους εμπόρους συνάδουν προς το άρθρο 86 της Συνθήκης, ίσως μόνον εξ αμελείας διέπραξε παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

124 Οι επιβληθείσες λόγω των δεσμεύσεων καθημερινές επαφές αγοραστή και πωλητή συνεπήχθησαν κατ' ανάγκη τακτικές επαφές σε επίπεδο υπευθύνων των διαφόρων επιχειρήσεων. Οι έμποροι είναι σημαντικοί αγοραστές ζάχαρης για μεταπώληση. Συνεπώς, τους είναι αδύνατο να μη συζητούν περί των τιμών.

125 Δεν υπάρχει καμία απόδειξη ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μετείχαν στις συναντήσεις έχοντας συνείδηση ότι παραβαίνουν το άρθρο 85 της Συνθήκης ή ότι

προκαλούν οποιαδήποτε προβλήματα σε θέματα ανταγωνισμού. Οι μετέχοντες στις επίδικες συναντήσεις δεν απέκρυψαν τις συναντήσεις αυτές και αποδείχθηκε ότι κατά τις συναντήσεις αυτές συζητήθηκαν και άλλα ζητήματα.

126 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, αν το Πρωτοδικείο κρίνει ότι οι συναντήσεις είχαν ως αντικείμενο την προσβολή του ανταγωνισμού, πρέπει επίσης να κρίνει ότι οι συναντήσεις αυτές δεν έγιναν αποκλειστικά για να επιβληθούν δεσμεύσεις. Οι κατευθυντήριες γραμμές αποδεικνύουν ότι η Επιτροπή μπορεί να επικαλεστεί το γεγονός ότι η επιχείρηση μεγάλου μεγέθους διαθέτει νομικές και οικονομικές γνώσεις που της επιτρέπουν να εκτιμά το αν η συμπεριφορά της συνιστά παράβαση και τις συναφώς απορρέουσες συνέπειες από απόψεως δικαίου του ανταγωνισμού.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

127 Κατά πάγια νομολογία, για να μπορεί να θεωρηθεί ότι μια παράβαση διαπράχθηκε εκ προθέσεως δεν είναι απαραίτητο η επιχείρηση να έχει επίγνωση ότι παραβαίνει τους κανόνες αυτούς, αλλά αρκεί το ότι δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η συμπεριφορά της είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 1983, 96/82 έως 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 και 110/82, IAZ κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3369, σκέψη 45, και προαναφερθείσα απόφαση Belasco κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 41· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, Τ-141/89, Tréfileurope κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-791, σκέψη 176, και της 14ης Μαΐου 1998, Τ-310/94, Gruber + Weber κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1043, σκέψη 259).

128 Εν προκειμένω, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η British Sugar είναι επιχείρηση μεγάλου μεγέθους διαθέτουσα τις νομικές και οικονομικές γνώσεις που απαιτούνται για να γνωρίζει το αν η συμπεριφορά της συνιστά παράβαση και τις συναφώς απορρέουσες συνέπειες από απόψεως δικαίου του ανταγωνισμού και ότι αποτέλεσε το αντικείμενο έρευνας εκ μέρους της Επιτροπής για παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης, πρέπει να θεωρηθεί ότι η British Sugar δεν μπορεί να προβάλλει ότι δεν ενήργησε ούτε εξ αμελείας ούτε εκ προμελέτης.

129 Επομένως, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως σχετικά με το ότι ελήφθη υπόψη το ανασχετικό αποτέλεσμα των προστίμων

— Επιχειρήματα των διαδίκων

130 Η British Sugar ισχυρίζεται ότι δεν υπήρχει καμία ανάγκη προσαυξήσεως του επιπέδου του προστίμου της για προληπτικούς λόγους. Από το 1991, η British Sugar κατέστη θυγατρική εταιρία, ελεγχόμενη κατά 100 % από την Associated British Foods plc (στο εξής: ABF). Από τη στιγμή αυτή, οι δεσμεύσεις που είχε αναλάβει αναθεωρήθηκαν και ενισχύθηκαν. Η British Sugar υποβάλλει ετήσιες εκθέσεις στην Επιτροπή, η δε τήρηση των δεσμεύσεών της εμπίπτει στην προσωπική ευθύνη του νομικού διευθυντή της ABF, ο οποίος είναι ένα από τα μέλη του διοικητικού της συμβουλίου.

131 Περαιτέρω, η προσβαλλομένη απόφαση αφορά μόνον τα πραγματικά περιστατικά που επήλθαν στη Μεγάλη Βρετανία. Όσον αφορά τη βιομηχανοποιημένη ζάχαρη, οι εθνικές αρχές αποφάσισαν το 1991 να μη λάβουν κανένα μέτρο βάσει του Restrictive Trade Practices Act του 1976. Όσον αφορά τη ζάχαρη λιανικής πωλήσεως, το Restrictive Practices Court έκρινε ότι η κοινή δήλωση προθέσεων της British Sugar και της Tate & Lyle, η οποία απεστάλη στο Office of Fair Trading στις 15 Απριλίου 1991, δεν έπρεπε να τροποποιηθεί. Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, η British Sugar και η Tate & Lyle είχαν λάβει οδηγίες και οποιαδήποτε παράβαση των οδηγιών αυτών συνεπαγόταν την επιβολή προστίμων και μάλιστα μέτρα φυλακίσεως για τους ιδιώτες υπεύθυνους αυτών των παραβάσεων. Επομένως, ήταν αλυσιτελές να αυξηθεί το πρόστιμο της British Sugar για να ενισχυθεί το προληπτικό αποτέλεσμά του.

132 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι ένα συμβολικό πρόστιμο δεν έχει κανένα προληπτικό αποτέλεσμα επί των επιχειρήσεων που έχουν την πρόθεση να επαναλάβουν τις ίδιες

ενέργειες. Εφόσον η British Sugar, με την προσφυγή της ενώπιον του Πρωτοδικείου, επιμένει ότι η συμπεριφορά της ήταν νόμιμη και αναγκαία για την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι αυτή η επιχείρηση σκοπεί να εξακολουθήσει τις ίδιες ενέργειες στο μέλλον.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

133 Όπως ήδη υπενθυμίστηκε, η εξουσία της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα στις επιχειρήσεις που, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 1, ή του άρθρου 86 της Συνθήκης συνιστά ένα από τα μέσα που έχουν δοθεί στην Επιτροπή, για να μπορεί να εκπληρώνει την αποστολή επιβλέψεως, που της έχει ανατεθεί από το κοινοτικό δίκαιο. Η αποστολή αυτή περιλαμβάνει, βεβαίως, το έργο της διώξεως και καταστολής των ατομικών παραβάσεων, περιλαμβάνει όμως επίσης και το καθήκον ασκήσεως μιας γενικής πολιτικής με στόχο την εφαρμογή στον τομέα του ανταγωνισμού των αρχών που καθορίζονται στη Συνθήκη και τον προσανατολισμό της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων προς αυτή την κατεύθυνση (προαναφερθείσα απόφαση Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 105).

134 Επομένως, η Επιτροπή έχει την εξουσία να αποφασίζει για το ύψος των προστίμων προκειμένου να ενισχύσει το προληπτικό τους αποτέλεσμα όταν οι παραβάσεις συγκεκριμένου είδους εμφανίζονται σχετικώς συχνά, αν και το γεγονός ότι είναι παράνομες έχει αναγνωριστεί από την έναρξη της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού, λόγω του κέρδους που ορισμένες από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις αποκομίζουν από αυτές (προαναφερθείσα απόφαση Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 108).

135 Στην παρούσα υπόθεση, στην οποία πρόκειται για ένα είδος κλασικής παραβάσεως του δικαίου του ανταγωνισμού, η παρανομία του οποίου επιβεβαιώθηκε από την Επιτροπή επανειλημμένως και από τις πρώτες της παρεμβάσεις στον τομέα αυτό, η Επιτροπή διέθετε τη διακριτική ευχέρεια να θεωρήσει αναγκαίο να καθορίσει το ύψος του προστίμου λαμβάνοντας υπόψη το ανασχετικό αποτέλεσμά του.

136 Επομένως, αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως σχετικά με τη συνεργασία κατά τη διοικητική διαδικασία

— Επιχειρήματα των διαδίκων

137 Η British Sugar υποστηρίζει ότι συνεργάστηκε πλήρως με την Επιτροπή από το 1990 και ισχυρίζεται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές αποδεικνύουν ότι η συνεργασία αποτελεί ελαφρυντική περίσταση. Η British Sugar χρησιμοποίησε πολλά από τα μέσα που διέθετε για να απαντήσει στις αιτιάσεις της Επιτροπής τις οποίες, στη συνέχεια, απέσυρε η Επιτροπή.

138 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι η συνεργασία της British Sugar δεν ήταν πέραν του αναμενομένου από επιχείρηση που μετέχει σε διαδικασία εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού (αιτιολογική σκέψη 214 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

139 Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί. Από τον φάκελο της υποθέσεως και από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει ότι η British Sugar έδωσε απλώς τις πληροφορίες που υποχρεούνταν να προσκομίσει στην Επιτροπή κατά τη διάρκεια έρευνας σε θέματα ανταγωνισμού. Εξάλλου, στην αιτιολογική σκέψη 214 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επιβεβαιώνεται ότι τα επιβληθέντα στην υπόθεση αυτή πρόστιμα μειώθηκαν κατά 10 % λόγω του γεγονότος ότι οι ενδιαφερόμενοι δέχθηκαν ορισμένα από τα προσαπτόμενα περιστατικά.

140 Συνεπώς, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την προβαλλομένη ζημία που απορρέει λόγω της καθυστερήσεως της Επιτροπής να εκδώσει την απόφαση

— Επιχειρήματα των διαδίκων

141 Η British Sugar και η Napier Brown υποστηρίζουν ότι το γεγονός ότι η προσβαλλομένη απόφαση εκδόθηκε οκτώ έτη μετά την αποκάλυψη της παραβάσεως συνεπάγεται ότι υπέστησαν την αλλαγή πολιτικής της Επιτροπής σε θέματα ανταγωνισμού και η Επιτροπή οδηγήθηκε στην αύξηση του ύψους των επιβληθέντων στις επιχειρήσεις προστίμων.

142 Η Επιτροπή αντιτάσσει, αφενός, ότι εσφαλμένως οι προσφεύγουσες αυτές ισχυρίζονται ότι το γενικό επίπεδο των προστίμων αυξήθηκε κατόπιν της εκδόσεως των κατευθυντηρίων γραμμών και, αφετέρου, ότι, ανεξαρτήτως των κατευθυντηρίων γραμμών η Επιτροπή μπορεί να προσαυξάνει το ύψος των προστίμων αναλόγως των περιπτώσεων, ώστε δεν μπορεί να υφίσταται δικαιολογημένη εμπιστοσύνη εν προκειμένω.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

143 Κατά πάγια νομολογία, το γεγονός ότι η Επιτροπή επέβαλε στο παρελθόν πρόστιμο ορισμένου ύψους για ορισμένες μορφές παραβάσεων δεν της στερεί τη δυνατότητα να αυξάνει το ύψος αυτό, εντός των ορίων που τίθενται με τον κανονισμό 17, αν αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να κατοχυρωθεί η εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής

του ανταγωνισμού. Αντίθετα, η αποτελεσματική εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού προϋποθέτει ότι η Επιτροπή μπορεί οποτεδήποτε να προσαρμόζει το ύψος των προστίμων στις ανάγκες της πολιτικής αυτής (προαναφερθείσα απόφαση Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 109, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, Τ-14/89, Montedipe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. 1155, σκέψη 346).

144 Περαιτέρω, κατά την εκτίμηση του γενικού επιπέδου των προστίμων, η Επιτροπή ευλόγως λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι εξακολουθούν να εμφανίζονται σχετικά συχνά κατάφωρες παραβάσεις των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού και, επομένως, έχει τη δυνατότητα να αυξάνει το ύψος των προστίμων προκειμένου να ενισχύει το προληπτικό τους αποτέλεσμα (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Τ-354/94, Stora Kopparbergs Bergslags κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2111, σκέψη 167).

145 Τέλος, όταν καθορίζει το γενικό επίπεδο των προστίμων, η Επιτροπή μπορεί μεταξύ άλλων να λάβει υπόψη τη μακρά διάρκεια και τον κατάφωρο χαρακτήρα της διαπραχθείσας παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, η οποία διαπράχθηκε παρά την προειδοποίηση την οποία θα όφειλε να συνιστά η προηγούμενη πρακτική των αποφάσεων της Επιτροπής (προαναφερθείσα απόφαση Stora Kopparbergs Bergslags κατά Επιτροπής, σκέψη 169).

146 Επομένως, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, στον τομέα των προστίμων δεν μπορεί να υπάρχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων που υπόκεινται σε διαδικασία παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού κατά την εφαρμογή εκ μέρους της Επιτροπής ορισμένου επιπέδου προστίμου, δεδομένου ότι τηρείται το θεσπιζόμενο στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 όριο.

147 Επομένως, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

148 Ενόψει των προεκτεθέντων, το αίτημα της Napier Brown με σκοπό να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της αποδώσει τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε για τη σύσταση εγγυήσεως για την καταβολή προστίμου πρέπει επίσης να απορριφθεί.

149 Ενόψει του συνόλου των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθούν οι προσφυγές στις υποθέσεις Τ-204/98 και Τ-207/98.

Επί της αιτήσεως ακυρώσεως στην υπόθεση Τ-202/98

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως στην υπόθεση Τ-202/98, που αντλείται από εσφαλμένη εφαρμογή της ανακοινώσεως επί της συνεργασίας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

150 Η Tate & Lyle ισχυρίζεται ότι συνεργάστηκε πλήρως με την Επιτροπή κατά τη διαδικασία. Βάσει της ανακοινώσεως επί της συνεργασίας, αδιάλειπτη και πλήρης συνεργασία επιτρέπει τη μείωση του προστίμου μεταξύ 75 και 100 %, ενώ η Επιτροπή μείωσε το πρόστιμο μόνο κατά 14 εκατομμύρια ECU, δηλαδή κατά 50 %.

151 Σύμφωνα με την Tate & Lyle, οι κρίσεις της Επιτροπής δεν λαμβάνουν υπόψη τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία αντιθέτως αποδεικνύουν πλήρη συνεργασία εκ

μέρους της. Όχι μόνον η Tate & Lyle εξέθεσε την κατάσταση στην Επιτροπή εγγράφως με τα δύο έγγραφα τον Ιούλιο και Αύγουστο του 1990, αλλά συνεργάστηκε αδιαλείπτως με την Επιτροπή απαντώντας άμεσα σε κάθε αίτημα παροχής πληροφοριών καθ' όλη τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

152 Εφόσον δεν υπάρχει ρητή αιτιολογία στην προσβαλλομένη απόφαση, η Tate & Lyle συνάγει ότι οι κρίσεις της Επιτροπής οφείλονται στην πεποίθηση της Επιτροπής ότι η Tate & Lyle ανακάλεσε τις δηλώσεις στις οποίες είχε προβεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

153 Συναφώς, η Tate & Lyle φρονεί ότι η Επιτροπή χαρακτήρισε ως ανάκληση αυτό που ήταν διόρθωση ή διευκρίνιση της ερμηνείας που έδωσε στα πραγματικά περιστατικά η Επιτροπή. Η Tate & Lyle, αφού γνωστοποίησε τα πραγματικά περιστατικά στην Επιτροπή, εδικαιούτο να επιβεβαιώσει ότι τα πραγματικά αυτά περιστατικά εννοήθησαν ορθώς. Το γεγονός αυτό δεν μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ως έκφραση μειωμένης συνεργασίας. Η Tate & Lyle, με την απάντησή της στη δεύτερη ανακοίνωση αιτιάσεων, δεν ανακάλεσε τα πραγματικά περιστατικά που είχαν αποκαλυφθεί προηγουμένως κατά τη διαδικασία, ούτε την ερμηνεία που είχε προσδώσει σε αυτά τα περιστατικά. Η δεύτερη απάντηση απλώς διευκρίνισε ή διόρθωσε την ερμηνεία που έδωσε η Επιτροπή στα περιστατικά αυτά.

154 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ανακοίνωση επί της συνεργασίας δημοσιεύθηκε μετά τα κρίσιμα για την υπόθεση πραγματικά περιστατικά και, κατά συνέπεια, έτυχε εφαρμογής μόνον κατ' αναλογία. Η προσβαλλομένη απόφαση γνωστοποιεί τον ρόλο της Tate & Lyle στην αποκάλυψη του συνασπισμού επιχειρήσεων και αναφέρει ότι η εταιρία αυτή πληροί ορισμένα κριτήρια για μείωση του προστίμου σύμφωνα με την εν λόγω ανακοίνωση (αιτιολογικές σκέψεις 216 και 218 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Για τους λόγους αυτούς, στην προσβαλλομένη απόφαση αναφέρεται μείωση 50 %. Παρ' όλ' αυτά, για να υπάρχει πλήρης συνεργασία, μια επιχείρηση πρέπει να πράττει πλέον της παροχής πληροφοριών που υποχρεούται να παρέχει στην Επιτροπή. Αφού γνωστοποίησε την ύπαρξη του συνασπισμού επιχειρήσεων, η Tate & Lyle δεν έκανε τίποτε περισσότερο από το να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της ή να προασπίσει τα εμπορικά της συμφέροντα.

155 Από τις δύο ανακλήσεις της Tate & Lyle μπορεί να συναχθεί η έλλειψη αδιαλείπτου συνεργασίας. Πρώτον, από τις αιτιολογικές σκέψεις 82 και 83 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει μεταστροφή των συναντήσεων της προσφεύγουσας αυτής στις δύο ανακοινώσεις αιτιάσεων. Στην αρχή, η Tate & Lyle δέχθηκε ότι μετείχε σε συμφωνία με την British Sugar κατά παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Αργότερα, η Tate & Lyle δήλωσε ότι δεν υφίστατο καμία ανάγκη συμφωνίας διότι ούτως ή άλλως υποχρεούνταν να ακολουθήσει την πολιτική καθορισμού τιμών της British Sugar. Κατ' ουσίαν, μεταξύ της πρώτης και δεύτερης ανακοινώσεως αιτιάσεων, η Tate & Lyle προσπάθησε να ανακαλέσει την αρχική της θέση και να αναγνωριστεί ότι η εναρμονισμένη πρακτική δεν είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

156 Δεύτερον, η Επιτροπή προβάλλει ότι, στην αιτιολογική σκέψη 116 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τονίζεται η δεύτερη ανάκληση. Στο πρώτο έγγραφο που απηύθυνε στο Office of Fair Trading, στις 16 Ιουλίου 1990, η Tate & Lyle δέχθηκε ότι υπήρξε ανταλλαγή πληροφοριών περί των εκπτώσεων που θα χορηγούνταν σε ορισμένους πελάτες, ενώ, αργότερα, στην κοινή δήλωση με την British Sugar που απέστειλε στο γραφείο αυτό στις 15 Απριλίου 1991, δήλωνε ότι δεν είχε παρασχεθεί καμία πληροφορία σχετικά με τις εκπτώσεις που χορηγήθηκαν σε συγκεκριμένους πελάτες. Λόγω αυτών των αλλαγών θέσης, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποδείξει την ύπαρξη ανταλλαγής πληροφοριών περί των εκπτώσεων που έτυχαν εφαρμογής σε μεμονωμένους πελάτες (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 116 και 193 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

157 Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με την ανακοίνωση επί της συνεργασίας, οι επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις του σημείου Β, στοιχεία α' έως ε', της ανακοινώσεως απολαύουν μειώσεως τουλάχιστον 75 % του ποσού του προστίμου το οποίο έχει επιβληθεί λόγω ελλείψεως συνεργασίας ή τυγχάνουν πλήρους απαλλαγής του προστίμου. Συγκεκριμένα, το σημείο Β, στοιχείο δ', ορίζει ότι, για να μπορεί να χορηγηθεί η μείωση του σημείου Β, η οικεία επιχείρηση πρέπει να έχει συνεργαστεί αδιαλείπτως και πλήρως καθ' όλη τη διεξαγωγή της έρευνας. Επομένως, πρέπει να εξακριβωθεί

αν η συνεργασία της Tate & Lyle μπορεί να χαρακτηριστεί ως αδιάλειπτη και πλήρης σύμφωνα με το σημείο Β, στοιχείο δ', της ανακοινώσεως αυτής.

158 Η Επιτροπή έλαβε υπόψη τη συνεργασία της Tate & Lyle στις αιτιολογικές σκέψεις 216 και 218 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή αναφέρει τον ρόλο της στην αποκάλυψη του συνασπισμού επιχειρήσεων και αναγνωρίζει ότι η Tate & Lyle πληροί ορισμένα κριτήρια για να της χορηγηθεί μείωση του προστίμου σύμφωνα με την προαναφερθείσα ανακοίνωση. Στην αιτιολογική σκέψη 217 της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρεται γενικώς ότι η Tate & Lyle δεν συνεργάστηκε με την Επιτροπή αδιαλείπτως και πλήρως, ενώ στις σκέψεις 82, 83 και 116 της ιδίας αποφάσεως επισημαίνεται η συμπεριφορά της την οποία η Επιτροπή θεώρησε ως ανάκληση, βάσει της οποίας δεν μπορεί να χαρακτηριστεί η συνεργασία της ως αδιάλειπτη υπό την έννοια του σημείου Β, στοιχείο δ', της ανακοινώσεως επί της συνεργασίας. Συνεπώς, η Επιτροπή συναγάγει ότι η Tate & Lyle δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή της μειώσεως του προστίμου που προβλέπεται στο σημείο Β της εν λόγω ανακοινώσεως.

159 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Tate & Lyle, η επιχείρηση αυτή τροποποίησε πράγματι τις δηλώσεις της κατά τη διάρκεια των ερευνών της Επιτροπής.

160 Πάντως, όσον αφορά την πρώτη από τις τροποποιήσεις αυτές, που περιλαμβάνεται στις απαντήσεις της Tate & Lyle στη δεύτερη ανακοίνωση αιτιάσεων, διαπιστώνεται ότι η Tate & Lyle απλώς χαρακτήρισε διαφορετικά τα πραγματικά περιστατικά, αλλά ούτε αμφισβήτησε τα πραγματικά περιστατικά που είχαν γίνει δεκτά προηγουμένως ούτε ανακάλεσε τον ισχυρισμό ότι οι επίδικες συναντήσεις ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

161 Όσον αφορά τη δεύτερη τροποποίηση, σχετικά με την κυκλοφορία των πληροφοριών περί των εκπτώσεων που θα χορηγούνταν σε συγκεκριμένους πελάτες, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποδείξει στην προσβαλλομένη απόφαση

αυτό το στοιχείο παραβάσεως. Μολονότι όμως ότι η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ακριβώς λόγω της ανακλήσεως της Tate & Lyle δεν μπόρεσε να αποδείξει το στοιχείο αυτό, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ύπαρξη τέτοιων ανακοινώσεων δεν αποδείχθηκε από την Επιτροπή και επομένως δεν μπορεί να καταλογιστεί στις προσφεύγουσες. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή δεν μπορεί να καταλογίσει στην Tate & Lyle την έλλειψη συνεργασίας περί ενός στοιχείου παραβάσεως, το υποστατό του οποίου δεν έχει αποδειχθεί.

162 Ενόψει των προεκτεθέντων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή εσφαλμένως χαρακτήρισε τη συνεργασία της Tate & Lyle ως μη αδιάλειπτη και πλήρη υπό την έννοια του σημείου Β, στοιχείο δ', της ανακοινώσεως και, συνεπώς, το περιεχόμενο της συνεργασίας αυτής δεν εκτιμήθηκε ορθώς στην προσβαλλομένη απόφαση.

163 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο μπορεί να προβεί, στο πλαίσιο της εξουσίας του πλήρους δικαιοδοσίας, στη μεταρρύθμιση της αποφάσεως όσον αφορά το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην Tate & Lyle.

164 Συναφώς, στο Πρωτοδικείο εναπόκειται, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του στον τομέα αυτό, να κρίνει το ίδιο τις συνθήκες της συγκεκριμένης περιπτώσεως προκειμένου να καθορίσει το ποσό του προστίμου (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 1983, 322/81, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3461, σκέψη 111).

165 Πρέπει να γίνει δεκτό, αφενός, ότι, ενόψει της σημασίας και του αδιάλειπτου και πλήρους χαρακτήρα της συνεργασίας της Tate & Lyle, δεν αρκεί η μείωση 50 % του προστίμου που επιβλήθηκε στην επιχείρηση αυτή λόγω ελλείψεως συνεργασίας. Αφετέρου, μολονότι, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 160 ανωτέρω, η Tate & Lyle δεν ανακάλεσε τις αρχικές της δηλώσεις, απαντώντας στη δεύτερη ανακοίνωση αιτιάσεων, τροποποίησε εντούτοις εν μέρει τον χαρακτηρισμό των πραγματικών περι-

στατικών που είχε εκθέσει προηγούμενως. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι το γεγονός αυτό, καθώς και η σημασία του ρόλου της Tate & Lyle εντός της συμπράξεως δεν επιτρέπει να της χορηγηθεί μείωση ανώτερη του 60 %.

166 Ενόψει του συνόλου των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο, κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας υπό την έννοια του άρθρου 172 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 229 ΕΚ), και 17 του κανονισμού 17, πρέπει να καθορίσει το ποσό του προστίμου, διατυπωθέν σε ευρώ κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ (ΕΕ L 162, σ. 1), σε 5,6 εκατομμύρια ευρώ.

167 Συνεπώς, παρέλκει η εξέταση του δευτέρου λόγου ακυρώσεως που προέβαλε η Tate & Lyle, ο οποίος αντλείται από έλλειψη αιτιολογίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

168 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο διάδικος που ηττήθηκε καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις Τ-204/98 και Τ-207/98 ηττήθηκαν και η καθής είχε ζητήσει την καταδίκη τους συναφώς, πρέπει κάθε μία από τις προσφεύγουσες αυτές να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων σχετικά με την προσφυγή που η κάθε μία άσκησε, περιλαμβανομένων των εξόδων της Επιτροπής. Η προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-204/98 καταδικάζεται επίσης στα δικαστικά έξοδα σχετικά με την αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων στην υπόθεση αυτή, σύμφωνα με τα αιτήματα της καθής. Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, ως προς το ουσιώδες μέρος των αιτημάτων της στην υπόθεση Τ-202/98, πρέπει να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων της υποθέσεως αυτής, σύμφωνα με τα αιτήματα της προσφεύγουσας στην υπόθεση αυτή.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει το άρθρο 3 της αποφάσεως 1999/210/ΕΚ της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση IV/F-3/33.708 — British Sugar plc, υπόθεση IV/F-3/33.709 — Tate & Lyle plc, υπόθεση IV/F-3/33.710 — Napier Brown & Company Ltd, υπόθεση IV/F-3/33.711 — James Budgett Sugars Ltd), καθόσον αφορά την προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-202/98.

2) Το ύψος του επιβληθέντος βάσει του άρθρου 3 της αποφάσεως 1999/210 στην προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-202/98 προστίμου καθορίζεται σε 5,6 εκατομμύρια ευρώ.

3) Στην υπόθεση Τ-202/98, η Επιτροπή θα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα καθώς και τα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας.

4) Απορρίπτει τις προσφυγές στις υποθέσεις Τ-204/98 και Τ-207/98.

5) Η προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-204/98 θα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα καθώς και τα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής στην υπόθεση αυτή, περιλαμβανομένων των δικαστικών εξόδων σχετικά με τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων.

6) Η προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-207/98 θα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα καθώς και τα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής στην υπόθεση αυτή.

Mengozzi Tiili Moura Ramos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 2001.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

P. Mengozzi